

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA PRORAČUNA
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA
ZA 2010. GODINU**

Broj: 04-07/11

Sarajevo, travanj 2011. godine

**PREDSJEDAVALJUĆEM SKUPŠTINE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE
ŽUPANIJE/KANTONA
PREDSJEDNIKU VLADE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA
MINISTRU FINACIJA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona (u daljem tekstu: Županija/Kanton) za 2010. godinu (bilance stanja na dan 31. prosinca 2010. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju sukladnosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Županije/Kantona odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za sukladnost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje sukladno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o sukladnosti poslovanja o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je temeljen na revizorskoj prosudbi, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne može se potvrditi da je prilikom planiranja, izrade i donošenja Proračuna Županije postupljeno sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH, obzirom da je izmjenama i dopunama Proračuna za 2010. godinu (30.12.2010. godine) planiran deficit i pokriće istog u iznosu 10.300.000 KM, iako je bilo izvjesno da sredstva neće biti obezbijedena kao izvor financiranja kako je predviđeno u Proračunu (točka 4.3 Izvješća).**
- 2. Ne može se potvrditi da su sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o riznici u FBiH sačinjavani planovi novčanih tijekova, koji predstavljaju temelj za izvršenje Proračuna Županije, na bazi relevantnih i svih neophodnih podataka i informacija prikupljenih iz različitih izvora. Također, tromjesečni i mjesečni operativni**

planovi proračunskih korisnika nisu odobravani na osnovu prethodno sačinjenog plana novčanih tijekova (točka 4.3 Izvješća).

3. Ne može se potvrditi da je izvršenje Proračuna adekvatno praćeno niti su donesene privremene mjere za uravnoteženje Proračuna obzirom na smanjenje prihoda, primitaka i finansiranja tako da ukupni rashodi i izdaci nisu pokriveni ukupnim prihodima i primicima, što je na kraju godine rezultiralo iskazanim proračunskim deficitom u iznosu od 11.084.514 KM i za isti iznos je uvećan akumulirani deficit iz ranijih godina koji na dan 31.12.2010. godine iznosi 32.261.631 KM (točka 4.7 Izvješća).
4. Iskazani rashodi i izdaci u iznosu od 1.066.353 KM odnose se na izdatke iz 2009. godine što znači da isti nisu evidentirani u periodu kada su i nastali, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, a što je utjecalo na nerealno iskazivanje deficita Proračuna Županije (točka 4.7 Izvješća).
5. Ne može se potvrditi točnost i istinitost iskazanog finansijskog rezultata iz razloga što dio obveza u iznosu od 2.371.170 KM nije knjigovodstveno evidentiran (obveze za izvršenje mjera pritvora iz ranijeg perioda prema Federalnom ministarstvu pravde u iznosu od 1.087.590 KM i obveze iz 2010. godine u iznosu 1.283.580 KM), što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH (točka 4.7 Izvješća).
6. Ne može se potvrditi osnovanost iskazivanja dugoročnih obveza u finansijskim izvješćima Hercegovačko-neretvanske županije/kantona u iznosu 33.716.883 KM, te su obveze u finansijskim izvješćima precijenjene za navedeni iznos (točka 4.12 Izvješća).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, godišnja finansijska izvješća Proračuna Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona, ne prikazuju istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima stanje imovine i obveza na dan 31.12.2010. godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Finansijsko poslovanje Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona tijekom 2010. godine nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez daljnje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Od nadležnih institucija (Skupštine i Vlade Županije) nisu stvorene zakonske pretpostavke kako bi prikupljena namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje u iznosu od 2.993.496 KM i sredstva za šume u iznosu od 7.804.383 KM bila utrošena za namjene kako je propisano Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Uredbom o šumama (točka 4.4. Izvješća).

Sarajevo, 25.03.2011. godine

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

K A Z A L O

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća	3
4.2	Sustav internih kontrola	4
4.3	Proračun za 2010. godinu	6
4.4	Prihodi i primici Proračuna Županije/Kantona za 2010. godinu	7
4.5	Rashodi i izdaci Proračuna Županije/Kantona za 2010.godinu.....	9
4.5.1.	Plaće, naknade i doprinosi.....	10
4.5.2.	Izdaci za materijal i usluge.....	10
4.5.3.	Tekući transferi	12
4.5.4.	Kapitalni transferi	15
4.6	Godišnji popis imovine na dan 31.12.2010. godine.....	16
4.7	Financijski rezultat	17
4.8	Nabave, kapitalni izdaci i primjena zakona o javnim nabavama	18
4.9	Novčana sredstava	19
4.10	Kratkoročne tražbine i plasmani	19
4.11	Kratkoročne obveze i razgraničenja	20
4.12	Dugoročne obveze i razgraničenja.....	20
5.	KOMENTAR	22

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA PRORAČUNA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE/KANTONA za 2010. godinu

1. UVOD

Hercegovačko-neretvanska Županija/Kanton (u daljem tekstu Županija/Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Hercegovačko-neretvanske Županije/Kantona, koja svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Županija/Kanton ima sve ovlasti koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene Federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije utvrđene kao zajedničke ovlasti Federacije i Županije/Kantona a posebice za: uspostavu i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne odore sa županijskim oznakama, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranju obrazovanja, utvrđivanje i provedba kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiče uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unaprijeđenju lokalnih poslova i dobrotvornih aktivnosti, donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti, utvrđivanje politike u svezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući i donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje, provedbu socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite, stvaranje i provedbu politike županijskog turizma: razvoj turističkih resursa, financiranje djelatnosti županijske vlasti ili njenih tijela oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština, a izvršnu Vlada Županije/Kantona koju čine Premijer i 11 ministara. Vlada radi i odlučuje na sjednicama, kako je to definirano Poslovníkom o radu Vlade, koja u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom, donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

Hercegovačko-neretvanska Županija/Kanton se sastoji iz sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Mostar, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac.

Funkciju županijske uprave vrše ministarstva, uprave i upravne organizacije sukladno Zakonu o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug i druga pitanja važna za njihovo organiziranje i funkcioniranje.

Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom uprava, ustanova i agencija rukovode direktori.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom Županije/Kantona.

Županijsko ministarstvo financija (u daljem tekstu Ministarstvo financija), sukladno naprijed navedenim zakonskim propisima, opslužuje Proračun Županije/Kantona u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad uporabom proračunskih sredstava.

Korisnici Proračuna Županije/Kantona su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna.

Na dan 31.12.2010. godine broj uposlenih koji su se financirali iz proračuna Županije/Kantona iznosio je 5.205, dok je proračunom planirano 5.408 uposlenika. Broj uposlenih u ustanovama obrazovanja iznosio je 3.151, MUP-a 1.209, ostalim ministarstvima i ostalim organima uprave 539 i pravosudnim tijelima 306.

Sjedište Vlade Županije/Kantona je u Mostaru u ulici Stjepana Radića broj 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana financijska izvješća Proračuna Županije/Kantona za 2010. godinu i sukladnosti poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika u Županiji sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskih izvješća Proračuna Županije/Kantona za 2010. godinu je pribavljanje realnog osnova da se na temelju pregleda financijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskog proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su financijska izvješća pouzdana i da

li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima, u razdoblju sječanj i ožujak 2011. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Proračuna Županije/Kantona za 2010. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *Potrebno je osigurati donošenje svih nedostajućih akata, dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sustava internih kontrola, a u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i dosljedne primjene zakonskih propisa kod svakog proračunskog korisnika.*
- *Potrebno je donijeti Pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kojim će se definirati upravljački, administrativni i računovodstveni interni kontrolni postupci, kao i postupci procjene rizika, informiranja, komunikacije i nadgledanja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika.*
- *Potrebno je uspostaviti internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika.*
- *Planiranje proračunskih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije, uz proračunske zahtjeve sačinjavati detaljna obrazloženja predviđenih potreba a izradu Proračuna u potpunosti uskladiti sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima, kako bi se proračun usvojio na vrijeme. Sačinjavati mjesečne planove novčanih tijekova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinstvenog računa Riznice koji predstavljaju temelj za izvršenje Proračuna i sa istim uskladiti izvršenje proračuna.*
- *Potrebno je da nadležne institucije donesu Program razvoja i Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća sukladno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i da stvore preduvjete kako bi se namjenska sredstva za šume realizirala za namjene definirane Uredbom o šumama.*
- *Potrebno je da se sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele uredi vrsta i način korištenja vlastitih prihoda.*
- *Osigurati dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i pravdanje troškova za službena putovanja u inozemstvo vršiti temeljem relevantne dokumentacije.*
- *Potrebno je dosljedno primjenjivati Uredbu o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave i donijeti interne akte vezano za korištenje službenih vozila, te uspostaviti adekvatnu kontrolu potrošnje goriva za službena vozila proračunskih korisnika.*
- *Preispitati opravdanost korištenja osobnih vozila za obavljanje redovnih poslova, a izdatke za gorivo stvarati samo za upotrebu službenih vozila.*
- *Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, a izdatke evidentirati na propisanim pozicijama.*
- *Na razini Županije uspostaviti evidenciju (katastar) cesta koje su u nadležnosti Županije sukladno Zakonom o cestama.*
- *Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju redovite poslove organa propisane Pravilnicima o unutaršnjem ustrojstvu.*
- *Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa prilikom planiranja sredstava za visoko školstvo utvrdi kriterije koji bi bili osnov određivanja visine ovih sredstava.*

- *Za realizaciju sredstava tekućih transfera za kulturu i šport propisati opće i posebne kriterije za dodjelu sredstava koji bi bili osnov za utvrđivanje korisnika i visine sredstava po korisnicima.*
- *Osigurati da se namjenska sredstva od naknada za šume koriste u namjene utvrđene propisima.*
- *Potrebno je da Vlada Županije blagovremeno usvoji program utroška sredstava iz vodoprivrednih naknada kako bi se omogućila efikasnija realizacija planiranih projekata.*
- *Potrebno je da se od strane Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa vrši nadzor nad utroškom doznačenih sredstava u cilju efikasnog i namjenskog utroška istih.*
- *Potrebno je popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine, potraživanja i obveza Županije i isto uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem, sukladno članku 22. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*
- *Potrebno je da Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi intenzivira aktivnosti u svezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa za „Dom za socijalno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ kako bi se utvrdilo vlasništvo i izvršilo odgovarajuće knjigovodstveno evidentiranje.*
- *Potrebno je u narednom periodu izvršiti analizu iskazanog deficita i poduzeti adekvatne mjere na planiranju pokrića istog sukladno važećim zakonskim propisima.*
- *Dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu definiranja kriterija za dodjelu ugovora i vrednovanja ponuda sukladno sa definiranim kriterijima za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude.*
- *Prilikom nabave lož ulja za potrebe proračunskih korisnika dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavama BiH.*
- *Osigurati da se namjenska sredstva prikupljena od naknada za ceste koriste sukladno Zakonu o cestama FBiH.*
- *Potrebno je osigurati da se poštivaju odredbe zaključenih ugovora u dijelu dinamike izvođenja radova, a ugovorima definirati penale u slučaju kašnjenja u izvođenju radova.*
- *Potrebno je izvršiti analizu svih kratkoročnih obveza, a posebno onih iskazanih u pregledu o unutaršnjem dugu, kako bi se za iste utvrdio njihov status, a radi izmirenja ili isknjižavanja istih i istinitog i fer iskazivanja kratkoročnih obveza.*
- *Potrebno je dugoročne obveze temeljem ugovora o korištenju sredstava Saudijskog fonda za razvoj i Export- import banke Republike Koreje evidentirati sukladno odredbama Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga Federacije BiH u Glavnoj knjizi Riznice (Službene novine FBiH broj 69/06 i 02/11).*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća

Na osnovu izvršene revizije Konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2010. godinu, a u okviru iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u Izvješću o obavljenoj reviziji za 2009. godinu, konstatirano je da **nije postupljeno po slijedećim preporukama koje se odnose na:**

- donošenje pravilnika o internim kontrolama kod svih proračunskih korisnika i dosljednu primjenu istih i uspostave odjela za internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji proračunskih korisnika;
- planiranje proračunskih sredstava na osnovu relevantne dokumentacije i sačinjavanje obrazloženja predviđenih potreba uz proračunske zahtjeve. Izradu Proračuna u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima sukladno sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Utvrđivanje izvora za financiranje deficita, izvršenje proračuna na osnovu mjesečnih planova novčanih tijekova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinственог računa Riznice;
- poštivanje odredbi Zakona o proračunima u djelu priznavanja rashoda u trenutku njihova nastanka i knjiženja izdatka na odgovarajuće pozicije sukladno Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i riznicu;

- dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u djelu pravilnog obračuna dnevnica, priznavanje troškova predviđenih uredbom i osiguranje relevantne dokumentacije prilikom pravljanja troškova za službena putovanja u inozemstvo;
- opravdanost angažiranja osobnih vozila za službena putovanja uzimajući u obzir broj službenih vozila s kojim raspolažu proračunski korisnici;
- stvaranje izdatka za gorivo isključivo za potrebe službenih vozila organa uprave Kantona,
- popunjavanje radnih mjesta definiranih Pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu na način utvrđen Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH,
- preispitivanje utemeljenost isplata naknada članovima komisija za obavljanje poslova koji predstavljaju redovite poslove organa uprave;
- utvrđivanje kriterija za planiranje visine sredstava za visoko školstvo (broj studenata, visokoškolskih institucija i nastavnog kadra) i svrhe planiranih sredstava (financiranja plaća i tekućih izdataka) od strane Ministarstva znanosti, kulture i športa;
- analizu iskazanog deficita i poduzimanje adekvatnih mjera za planiranje pokrića istog sukladno važećim zakonskim propisima;
- analizu kratkoročnih obveza utvrđenih Zakonom o unutarnjem dugu, kako bi se utvrdio njihov status, radi izmirenja ili isknjižavanja istih, a u cilju istinitog i fer iskazivanja kratkoročnih obveza i razgraničenja;
- stvaranje preduvjeta od strane Skupštine i Vlade Županije kako bi se namjenska sredstva za šume i za zaštitu i spašavanje i realizirala za namjene kako je to definirano propisima koji tretiraju ovu oblast.

Preporuke po kojima je djelomično postupljeno, a odnose se na:

- uspostavu pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršenje redovitog usuglašavanja podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige sukladno Napatku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice;
- ocjenjivanje državnih službenika i namještenika sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- donošenje internih akta kojima se regulira korištenje službenih vozila, izdavanje i popunjavanje putnih naloga za službena vozila, kao i normative potrošnje goriva, te uspostavu adekvatne kontrole potrošnje goriva za službena vozila proračunskih korisnika;
- dosljedno poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavama BiH u djelu odgovarajućeg vrednovanja tehničkih karakteristika ponuđača; obustavljanje postupka dodjele ugovora u slučajevima kada nije osigurana zadovoljavajuća konkurentnost za planirani ugovor (prikupljeno manje od tri ponude) i utvrđivanje potrebnih količina kako bi se osiguralo da se robe i usluge nabavljaju od dobavljača koji su ponudili ekonomski najpovoljnije ponude.

Preporuke po kojima je u cijelosti postupljeno i odnose se na:

- uspostavu centraliziranog obračuna plaća za sve proračunske korisnike koji se financiraju iz proračuna sukladno Zakonu o riznici u FBiH. U toku 2010. godine je izvršena nabavka novog software-a za centralizirani obračun plaća čija implementacija je otpočela u januaru 2011. godine,
- blagovremeno pokretanje postupka odabira najpovoljnijih ponuđača;
- dosljednu primjenu Odluke o korištenju službenih mobilnih telefona u dijelu priznavanja prava ostalim rukovoditeljima i djelatnicima po osnovu odobrenja Predsjednika Vlade Županije.

4.2 Sustav internih kontrola

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijska izvješća i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost na uspostavi sustava internih kontrola je na Vladi Županije i rukovodiocima proračunskih korisnika, a temelj funkcionalnog sustava internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Oni su također odgovorni za uspostavljanje i održavanje sustava

upravne i računovodstvene kontrole nad proračunima, odobrenim finansijskim planovima, naplatama prihoda i primitaka i proračunskim izdacima i isplatama.

Proračunski korisnici su uz suglasnost Vlade Županije donijeli pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji koji definiraju organizaciju, opis poslova uposlenih, sustav rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva financija predviđeno je 65 uposlenika, od čega je u 2010. godini bilo uposleno 46 djelatnika. Bitno je istaći da je sistematizirano radno mjesto stučni savjetnik za internu kontrolu (2 izvršioca) kojem je u opisu poslova i koordinacija aktivnostima interne kontrole proračunskih korisnika i savjetovanje ministra u pogledu svih pitanja vezanih za internu kontrolu i internu reviziju, koja nisu popunjena. Nepopunjenost radnih mjesta imala je za posljedicu da u Ministarstvu financija nije uspostavljen efikasan sustav internih kontrola i kontrolnih postupaka u dijelu finansijskog poslovanja, planiranja i nadzora nad izvršavanjem Proračuna.

Tijekom revizije za 2010. godinu konstatirano je da proračunski korisnici još uvijek nisu donijeli akte propisane Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola, kojim bi se osigurali kontrolni postupci u načinu raspolaganja i trošenja javnih sredstava.

Proračunski korisnici nisu donijeli Pravilnike o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, iako je člankom 62. Zakona o proračunima u FBiH propisano da proračunski korisnici imaju obvezu urediti sustav interne kontrole i donijeti navedeni pravilnik, kojim bi se osigurao način korištenja resursa sukladno postavljenim ciljevima i zaštita istih od gubitaka, prijevare ili lošeg upravljanja. Iako su prethodnim revizorskim izvješćem dane preporuke za poboljšanje sustava internih kontrola, ne može se potvrditi da je uspostavljen cjelovit sustav internih kontrola kroz donošenje potrebnih akata, procedure praćenja primjene donesenih akata, identifikaciju nadležnosti i odgovornosti i procjenu rizika.

Ministar financija je shodno svojim ovlaštenjima donio Pravilnik o računovodstvenoj i finansijskoj internoj kontroli i nadzoru za sve proračunske korisnike kojim je regulirano da će rukovoditelji korisnika proračuna, u cilju praćenja i kontrole trošenja sredstava, imenovati osobu ili Komisiju za internu kontrolu, koja će svaka tri mjeseca podnositi izvješća o radu na temelju izvršene finansijske kontrole. Provedenom revizijom je utvrđeno da u 2010. godini nije imenovana Komisija koja će obavljati poslove kako je to navedenim Pravilnikom definirano.

Na razini Županije nije donesen propis o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele kojim bi se uredila vrsta i način korištenja vlastitih prihoda. Nadležne institucije nisu osigurale preduvjete za efikasno korištenje namjenskih sredstava.

Prema našoj procjeni sustav internih kontrola nije uspostavljen na način koji bi otkrio i spriječio pogrešna iskazivanja u godišnjim izvješćima i osigurao zakonit i namjenski utrošak sredstava. Rukovodstvo je usvojilo određen dio propisa vezanih za obavljanje poslovnih aktivnosti što predstavlja podlogu za ugradnju sistema internih kontrola u kompletan proces. Međutim, rukovodne strukture nisu posvetile dužnu pažnju implementaciji nadzora nad planiranjem i trošenjem javnog novca.

Navodimo nedovoljno funkcioniranje sustava internih kontrola kod izrade, donošenja i izvršenja Proračuna i sačinjavanja mjesečnih i tromjesečnih planova novčanih tijekova; neevidentiranja rashoda i izdataka u periodu u kojem su i nastali, nepostojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti prilikom obračuna i isplate putnih troškova, realizacije tekućih transfera, utvrđivanja kriterija i primjene istih prilikom odabira korisnika transfera kao i utvrđivanja visine sredstava i neprovođenje nadzora od strane nadležnih ministarstava nad namjenskim korištenjem sredstava odobrenih po tekućim transferima. U tijeku 2010. godine nije vršeno izmirenje unutaršnjeg duga sukladno Zakonu o unutarnjem dugu, s obzirom da su sredstava tekućeg transfera za izmirenje unutaršnjeg duga planirana proračunom (1.800.000 KM) Odlukama Vlade u cijelosti preraspoređena na druge pozicije tako da izmjenama i dopunama proračuna sredstva za ove namjene nisu planirana.

Na razini Županije nisu pokrenute aktivnosti uspostave interne revizije sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika.

Potrebno je osigurati donošenje svih nedostajućih akata, dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sustava internih kontrola, a u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i dosljedne primjene zakonskih propisa kod svakog proračunskog korisnika.

Potrebno je donijeti Pravilnike o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima kojim će se definirati upravljački, administrativni i računovodstveni interni kontrolni postupci, kao i postupci procjene rizika, informiranja, komunikacije i nadgledanja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika.

Potrebno je uspostaviti internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika.

4.3 Proračun za 2010. godinu

Proračun za 2010. godinu u iznosu od 187.129.700 KM i Zakon o izvršenju Proračuna Županije za 2010. godinu Skupština je usvojila 23.04.2010. godine. Za prvo tromjesečje 2010. godine finansiranje proračunskih korisnika vršeno je na osnovu odluke o privremenom financiranju koja je usvojena 30.12.2009. godine u iznosu od 40.574.760 KM.

Izmjene i dopune proračuna usvojene su 30.12.2010. godine, kojim su prihodi, primici i finansiranje planirani u iznosu 169.299.270 KM, a rashodi i izdaci 180.549.350 KM. Usvojenim Izmjenama i dopunama proračuna rashodi i izdaci su veći od prihoda i primitaka, što nije sukladno članku 4. stav 2. Zakona o proračunima u FBiH (Službene novine FBiH broj 19/06;76/08;05/09;32/09;51/09;9/10;36/10 i 45/10) kojim je definirano da „proračun mora biti uravnotežen tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke“. Prema obrazloženju odgovornih osoba i uvida u dokumentaciju neuravnoteženost proračuna u iznosu od 11.250.080 KM pokrila bi se iz namjenskih sredstava (vode, šume, ceste, zaštita i spašavanje) koja su prikupljena i oprihodovana u ranijem periodu zbog čega ih nije moguće ponovo oprihodovati. Isto tako u okviru financiranja planirana su sredstava Međunarodnog monetarnog fonda- Stand by tranša u iznosu od 10.300.000 KM za pokriće deficita, iako je prilikom donošenja izmjena i dopuna bilo izvjesno da sredstva neće biti realizirana u revidiranoj godini, što je imalo za posljedicu nerealno planiranje pokrića deficita.

Značajno je napomenuti da je tijekom godine donesen veći broj odluka o preusmjerenju kojima su pokriveni već stvoreni izdaci.

Proračunom Županije za 2010. godinu, kao i Izmjenama i dopunama istoga, planirano je slijedeće:

R. br.	Opis	Proračun za 2010. Godinu	Rebalans proračuna za 2010. godinu
1	2	3	
1	Prihodi od poreza	149.404.100	135.784.800
2	Neporezni prihodi	21.413.000	18.939.470
3	Novčane kazne	1.990.000	1.540.000
4	Primljeni grantovi	3.074.670	2.735.000
5	Neraspoređena sredstva	1.947.930	-
6	Kapitalni primici i finansiranje	9.300.000	10.300.000
I	UKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANCIRANJE (od 1 do 6)	187.129.700	169.299.270
II	UKUPNI RASHODI I IZDACI	187.129.700	180.549.350
III	VIŠAK-MANJAK (I-II)	-	11.250.080

Prilikom izrade proračuna nisu poštivani rokovi utvrđeni Zakonom o proračunima u FBiH. Veći broj proračunskih korisnika u svojim proračunskim zahtjevima ne dostavlja obrazloženja za sve stavke finansijskog plana, sukladno odredbama članova 11.,12. i 13. Zakona o proračunima u FBiH, a Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa ne objedinjava proračunske zahtjeve za niže potrošačke jedinice za koje je nadležno, sukladno članku 9 Zakona o proračunima u FBiH

Nije poštovan Zakon o izvršenju Proračuna za 2010. godinu kojim je propisano da korisnici koriste proračunska sredstva samo za namjene i do visine koje su određene proračunom, a po dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima koje odobrava ministar financija na osnovu planova novčanih tijekova i zaključka Vlade o usklađivanju prihoda i rashoda. Navedene odredbe se ne poštivaju u dijelu donošenja novčanih tijekova i tromjesečnih i mjesečnih finansijskih planova izvršenja. Mjesečne zaključke o usklađivanju prihoda i rashoda Vlada donosi po isteku mjeseca na koji se odnosi, tako da isti ne predstavljaju operativni proračun (plan) u skladu sa važećim propisima.

Prema prednjem zaključuje se da nisu poštovani propisi kojima se uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršenje proračuna Županije; da se izrada i izvršenje proračuna ne zasniva na načelu zakonitosti, efikasnosti i transparentnosti što je propisano obvezu člankom 3. Zakona o proračunima u FBiH; da se javnim novcem ne upravlja na odgovoran način, kao i da nisu blagovremeno pokrenute aktivnosti na uravnoteženju prihoda i

rashoda. Takođe, ne može se potvrditi da je vršeno tromjesečno i mjesečno proračunsko izmirenje obveza sukladno likvidnosti proračuna i preuzetim obvezama proračunskih korisnika do visine sredstava planirane u godišnjem finansijskom planu korisnika. Navedeno je utjecalo kako na neblagovremeno izmirenje obveza, tako i na iskazivanje deficita na kraju godine. Prihodi i primici su iskazani u iznosu od 152.492.941 KM, dok su rashodi i izdaci iznosili 163.577.455 KM, tako da je iskazan višak rashoda nad prihodima 11.084.514 KM.

Planiranje proračunskih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije, uz proračunske zahtjeve sačinjavati detaljna obrazloženja predviđenih potreba a izradu Proračuna u potpunosti uskladiti sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH u dijelu donošenja propisanih akata u utvrđenim rokovima, kako bi se proračun usvojio na vrijeme. Sačinjavati mjesečne planove novčanih tijekova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinstvenog računa Riznice koji predstavljaju temelj za izvršenje Proračuna i sa istim uskladiti izvršenje proračuna.

4.4 Prihodi i primici Proračuna Županije/Kantona za 2010. godinu

U konsolidiranom finansijskom izvješću i Izvješću o izvršenju proračuna za 2010. godinu prihodi, primici i financiranje su iskazani u iznosu od 152.492.941 KM, što je u odnosu na prihode, primitke i financiranje planirane Izmjena i dopunama proračuna za 2010. godinu (169.299.270 KM) manje za 16.806.329 KM ili 9,93 % u odnosu na planirane. U odnosu na prethodnu godinu prihodi, primici i financiranje ostvareni su u iznosu većem za 826.250 KM ili 0,55 %. Struktura ostvarenih prihoda sa indeksima ostvarenja iskazanih u konsolidiranim finansijskim izvješćima daje se u slijedećoj tabeli:

R.br.	Opis	Budžet za 2010. godinu	Ostvareno u 2009. godini	Ostvareno u 2010. godini	Index 5/3	Index 5/4
1	2	3	4	5	6	7
	Prihodi, primici i financiranje (od 1 do 5)	169.299.270	151.666.691	152.492.941	90,07	100,55
	Ukupni Prihodi i primici (od 1 do 4)	158.999.270	146.566.691	152.492.941	95,91	104,04
1.	Prihodi od poreza	138.714.800	127.396.915	136.901.916	98,69	107,46
1.1.	Porez na dobit poduzeća	10.624.100	9.864.963	10.318.330	97,12	104,60
1.2.	Porez na plaće i radnu snagu	130.000	1.496.036	837.948	644,58	56,01
1.3.	Porez na imovinu	40.000	53.638	32.038	80,10	59,73
1.4.	Domaći porez na dobra i usluge	489.700	749.558	690.699	141,05	92,15
1.5.	Prihodi od indirektnih poreza	109.400.000	100.475.304	107.964.949	98,69	107,45
1.6.	Ostali porezi	71.000	75.778	1.556	2,19	2,05
1.7.	Porez na dohodak (međ.trgovinu i transakcije)	17.960.000	14.681.638	17.056.396	94,97	116,18
2.	Neporezni prihodi (od 2.1 do 2.4)	17.549.470	15.500.777	13.189.604	74,92	85,50
2.1	Prihod od poduzetničkih aktivnos	75.000	130.622	72.054	96,07	55,16
2.1.1	Prihod od javnih poduzeća	75.000	56.329	60.830	81,11	107,99
2.1.2	Ostali prihodi od imovine	0	73.688	10.619	-	14,41
2.1.3	Prihodi od privatizacije	0	605	605	-	100
2.2	Naknade i takse i prihodi od uslu.	15.930.470	13.625.208	11.530.224	72,38	84,62
2.2.1	Administrativne takse	800.000	761.089	764.424	95,55	100,44
2.2.2	Sudske takse	4.100.000	2.727.392	4.052.565	98,94	148,59
2.2.3	Komunalne takse	0	2.450	2.501	-	102,08
2.2.4	Ostale kantonalne naknade	545.000	68.107	67.477	12,38	99,07
2.2.5	Posebne naknade i takse	7.360.000	7.174.786	3.261.966	44,32	45,46
2.2.6	Prihod od pružanja javnih usluga	2.950.000	2.370.849	3.008.470	101,98	126,89
2.2.7	Neplanirane uplate – prihodi	175.470	520.534	372.821	212,47	71,62
2.3.	Novčane kazne	1.540.000	1.617.731	1.542.476	100,16	95,35
2.4.	Prihodi temeljem zaostalih obveza	4.000	127.216	44.850-	1.121,25	35,25
3.	Potpore (grantovi)	2.735.000	3.566.670	2.401.421	87,80	67,33
3.1	Tekuće potpore iz inostranstva	335.000	0	212	0,06	-
3.2	Tek. potpore od ostalih razina vlasti	2.400.000	3.566.670	2.401.209	100,05	67,32
4.	Primici	-	102.330	-	-	-
4.1.	Primici od prodaje trajnih sredstava	-	2.330	-	-	-
4.2.	Primljenje otplate od pozajmljivanja	-	100.000	-	-	-
5.	Financiranje	10.300.000	5.100.000	-	-	-

Ukupni prihodi i primici u odnosu na usvojeni proračun su ostvareni manje za 6.506.330 KM ili 4,1%.

U okviru iskazanih prihoda najznačajniji su **prihodi od poreza** 136.901.916 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 9.505.001 KM ili 4,99 %.

Neporezni prihodi iskazani su 13.189.604 KM, i u odnosu na plan manji su za 4.359.866 KM ili 24,8 %, a u odnosu na prethodnu godinu manji su 14,9 %. U okviru neporeznih prihoda iskazani su i prihodi koji imaju karakter namjenskih sredstava i koji se po posebnim propisima koriste za financiranje zakonom utvrđenih namjena. Ovi prihodi se odnose na vodne naknade, naknade za šume, skloništa, naknade za zaštitu i spašavanje i naknade za ceste. Za prikupljanje ovih prihoda u okviru Jedinstvenog računa Riznice otvoreni su podračuni. Prema izvodima banaka stanje na ovim računima na dan 31.12.2010. godine (prikupljenih, a neutrošenih namjenskih sredstava) iznosi 13.209.205 KM i to: naknade za šume 7.804.383 KM, sredstava za zaštitu i spašavanje 2.993.486 KM, vodne naknade 1.887.240 KM, sredstva za izgradnju skolništa 435.628 KM i sredstava za ceste 88.468 KM.

Od ukupnog iznosa prikupljenih a neutrošenih namjenskih sredstava 8.419.252 KM se odnosi na prikupljena, a neutrošena sredstava iz ranijih godina koja su oprihodovana u periodima kada su i ostvarena i ista nisu knjigovodstveno evidentirana na poziciji vremenski razgraničenih prihoda.

Prikupljena, a neutrošena namjenska sredstava u 2010. godini u iznosu od 4.778.983 KM su na kraju poslovne godine preknjižena na poziciju vremenski razgraničeni prihoda, koji će se po utrošku sredstava prenijeti na poziciju prihoda (naknade za šume 1.809.937 KM, sredstava za zaštitu i spašavanje 675.841 KM, vodne naknade 1.729.332 KM, sredstva za izgradnju skolništa 409.359 KM, sredstava za ceste 143.543 KM i sredstava od pretvorbe zemljišta 10.969 KM).

Skupština Županije nije donijela Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kako je propisano člankom 173. federalnog Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Također nije donesen Program razvoja zaštite i spašavanja nije donesen ni Godišnji plan korištenja sredstava sukladno federalnoj Odluci o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Navedeni Plan korištenja sredstava se donosi za svaku kalendarsku godinu i sadrži sve zadatke koji se tijekom godine trebaju financirati i sve vrste i količine sredstava i opreme koja se treba nabaviti. Prema naprijed navedenom nisu stvorene pretpostavke da se prikupljena, a neutrošena sredstava za zaštitu i spašavanje u iznosu od 2.993.486 KM efikasno koriste i realiziraju za namjene predviđene Zakonom.

Na 31.12.2010. godine neutrošena, namjenska sredstava od naknada za šume iznosila su 7.804.383 KM. Imajući u vidu da je Odlukom Skupštine 2005. godine osnovano Županijsko šumsko-gospodarsko društvo a da isto nije preuzelo poslove iz svoje nadležnosti imalo je za posljedicu da se sredstava prikupljena po ovom osnovu ne koriste već duži vremenski period.

Potrebno je da nadležne institucije donesu Program razvoja i Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća sukladno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kao i da stvore preduvjete kako bi se namjenska sredstva za šume realizirala za namjene definirane Uredbom o šumama.

Prihodi od pružanja javnih usluga su u financijskim izvješćima iskazani u iznosu od 3.008.470 KM, što je više u odnosu na plan za 58.470 KM. Ovi prihodi se odnose na prihode od pružanja usluga građanima u iznosu 2.014.756 KM i prihodi od obavljanja sopstvene djelatnosti proračunskih korisnika 978.479 KM. Najveći iznos ovih prihoda iskazan je kod MUP-a (1.652.016 KM- izdavanje osobnih, putnih dokumenata, registarskih pločica, usluge pratnje vangabaritnih tereta, izdavanje zapisnika o prometnim nezgodama i drugo), Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa 444.649 KM (organiziranje polaganja vozačkih ispita i stručnih ispita pripravnika i volontera), srednjih škola 497.983 KM (organiziranje i polaganje izvanrednih ispita) i Ministarstva financija – Sektor riznice 197.651 KM (nerazvrstane uplate javnih prihoda).

Županijski propis o utvrđivanju vrste vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele nije donesen kako je propisano federalnom Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, niti su proračunski korisnici donijeli svoja akta vezano za ovu oblast. Proračunski korisnici kod donošenja proračuna nisu posebno iskazali, odnosno planirali utrošak ovih sredstava što nije sukladno odredbama Zakona o izvršenju proračuna kojima je definirano da se utrošak ovih sredstava vrši sukladno s ostvarenim prihodima i do visine planiranih rashoda sukladno odredbama zakona o proračunima i Pravilnika o vlastitim prihodima svakog korisnika proračuna na koji Vlada daje suglasnost.

Prihodi od koncesija su iskazani u iznosu od 35.209 KM, a odnosi se na prihod ostvaren temeljem potpisanog ugovora o dodjeli koncesije između Ministarstva gospodarstva i „PBP“ d.o.o. Konjic (2009. godine).

Uvidom u registar potpisanih ugovora o koncesiji konstatirano je da se u istom evidentiraju i ugovori o koncesiji za mini hidroelektrane do 5 MW (6 ugovora zaključenih između općine Prozor/Rama i koncesionara u

periodu 2006-2007. godine). Odlukama Vlade (2004. i 2008. godine) data je saglasnost jedinicama lokalne samouprave za provođenje postupka dodjele koncesije za izgradnju mini hidrocentrala na svom području sukladno Zakonu o koncesijama HNK.

U 2010. godini su između Ministarstva privrede i pravnih lica (poduzeća), odnosno fizičkog lica zaključena četiri ugovora o ustupanju prava na raspolaganje mineralnom sirovinom iskopane prilikom izvođenja pripremnih radova za izgradnju objekata. Ugovorena je ukupna naknada u iznosu od 221.398 KM, sa plaćanjem u obrocima u periodu 2010/2011. godina. Po ovom osnovu nije bilo naplata tijekom 2010. godine iako je dio obaveza dospjevaao na naplatu (24.794 KM).

U Izvješću o radu Ministarstva gospodarstva za 2010. godine navedeno je da je „naročita pažnja posvećena sprječavanju nelegalne eksploatacije, ali i uvođenje u zakonito poslovanje svih subjekata nadzora za koje postoji zakonska osnova za legalno dobivanje svih potrebnih dokumenata za eksploataciju mineralne sirovine“. U istom je navedeno da je zbog utvrđenih nepravilnosti i nedostataka izdano 14 rješenja sa naloženim mjerama od čega 12 rješenja sa naloženom mjerom zabrane eksploatacije zbog neposjedovanja zakonom propisanih odobrenja za eksploataciju.

Potrebno je da se sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele uredi vrsta i način korištenja vlastitih prihoda.

4.5 Rashodi i izdaci Proračuna Županije/Kantona za 2010.godinu

U Konsolidiranom izvješću o izvršenju Proračuna Županije za 2010. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 163.577.454 KM, što je u odnosu na odobreni Proračun od 180.549.350 KM manje za 16.971.897 KM ili za 9,4 %. U odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 164.015.993 KM isti su manji za 438.539 KM Struktura rashoda i izdataka, prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna za 2010. Godinu	Ostvareno u 2009. godini	Ostvareno u 2010. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO (A+ B)		180.549.350	164.015.993	163.577.455	90,60	99,73
A. UKUPNO RASHODI I IZDACI (I+II+III)		180.129.350	163.618.207	163.170.953	90,59	99,73
I TEKUĆI RASHODI (a+b+c+d)		177.337.738	161.868.403	161.093.317	90,84	99,52
a) Plaće i naknade i doprinosi (od 1 do 3)		116.717.860	114.894.402	114.909.574	98,45	100
1.	Bruto plaće, naknade	92.091.940	88.303.243	91.015.090	98,83	103,07
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	13.856.660	16.272.457	13.260.279	95,70	81,49
3.	Doprinosi poslodavca	10.769.260	10.318.702	10.634.205	98,75	103,06
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		21.001.408	20.989.221	17.845.998	84,98	85,02
4.	Putni troškovi	292.879	232.780	222.201	75,87	95,46
5.	Izdaci za energiju	1.882.270	1.428.588	1.760.667	93,54	123,25
6.	Izdaci za komunalne usluge	1.888.470	1.855.427	1.675.853	88,74	90,32
7.	Nabava materijala	2.212.126	1.670.679	1.537.266	69,49	92,01
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	1.015.180	773.268	873.796	86,07	113
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	617.570	505.245	595.895	96,49	117,94
10.	Izdaci za tekuće održavanje	5.640.642	7.614.758	5.240.131	92,90	68,82
11.	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	333.230	303.527	284.676	85,43	93,79
12.	Ugovorene usluge	7.119.041	6.604.949	5.655.513	79,44	85,63
c) Ukupno tekući transferi (od 13 do 19)		39.300.470	25.780.067	28.050.397	71,37	108,81
13.	Transferi drugim nivoima vlasti	23.716.060	12.958.360	13.353.216	56,30	103,05
14.	Transferi pojedincima	6.707.610	5.400.526	6.350.089	94,67	117,58
15.	Transferi neprofitnim organizacijama	6.477.710	5.483.995	6.379.020	98,48	116,32
16.	Subvencije javnim poduzećima	341.240	507.013	317.748	93,12	62,67
17.	Ostali grantovi-povrat i drugo	1.810.000	1.325.173	1.402.490	77,49	105,83
18.	Transfer za poticaj gospodarstvu	247.850	105.000	247.834	99,99	136,03
d) Kamate za domaće pozajmljivanje		318.000	204.714	287.348	90,36	140,37
II KAPITALNI IZDACI (e +f)		2.791.612	1.649.803	2.077.636	74,42	125,93
e) Nabava stalnih sredstava (od 20 do 23)		2.214.002	1.619.447	1.500.033	67,75	92,63
20.	Nabavka građevina	-	32.709	-	-	-
21.	Nabavka opreme	1.252.240	860.008	998.766	79,76	116,13
22.	Nabavka trajnih sredstava u obliku prava	633.490	438.791	163.500	25,81	37,26
23.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	328.272	287.939	337.767	100,89	117,31
f) Ukupno kapitalni grantovi (od 24 do 25)		577.610	30.356	577.603	100	1.902,7

24.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	82.610	30.356	82.603	99,99	272,11
25.	Kapitalni grantovi neprofitnim org. i pojedincima	495.000	-	495.000	100	-
III OSTALE OTPLATE - pozajmljivanje pojedin. i nep.organ.		-	100.000	-	-	-
B) Otplate primljenih zajmova i kredita		420.000	397.786	406.502	96,79	102,19
26	Otplate domaćeg pozajmljivanja	420.000	397.786	406.502	96,79	102,19

4.5.1. Plaće, naknade i doprinosi

Bruto plaće, naknade troškova uposlenih i doprinosi planirani su u iznosu od 116.717.860 KM, a realizirani 114.909.574 KM što je u odnosu na plan manje za 1,55%.

Na razini Županije broj uposlenih u 2010. godini je 5.205 i u odnosu na prethodnu godinu veći je za 155. Povećenje broja uposlenih u najvećem dijelu odnosi se na: 12 uposlenika Zavoda za školstvo i 13 uposlenika Pedagoškog zavoda koji su u 2010. godini uključeni u proračun kao korisnici, 35 kod MUP-a i 37 čuvara šuma u Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva- Upravi za šume.

Na razini Županije obračun plaća je djelimično centraliziran i vrši se u Ministarstvu financija - Odjelu za obračun, za proračunske korisnike osim za MUP, škole i pravosudne institucije. MUP samostalno vrši obračun plaća i naknada i putem radne stanice za unos podataka u Glavnu knjigu riznice direktno vrši evidentiranje obračuna u Glavnu knjigu riznice. Također, obračun plaća i naknada samostalno rade i škole i pravosudne institucije, koji dokumentaciju putem resornog ministarstva dostavljaju Ministarstvu financija koji evidentira obračun u Glavnu knjigu Riznice.

U 2010. godini evidentirani su izdaci za plaće, poreze i doprinose za fiskalnu godinu, a isplaćeno je jedanaest plaća. Izdaci za naknade za topli obrok iskazani su u iznosu 8.271.610 KM, a visina toplog obroka za 2010. godinu iznosila je 8 KM. Naknade za regres za godišnji odmor iskazane su u iznosu 2.053.116 KM, a temeljem Odluke Vlade od 10.06.2010.godine visina istog je određena u iznosu od 404 KM.

Tijekom 2010. godine, od strane Županije, nisu poduzete aktivnosti na donošenju propisa u rokovima utvrđenim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (Službene novine FBiH broj 45/10) i Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH (Službene novine FBiH broj 45/10).

4.5.2. Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge planirani su 21.001.408 KM, a realizirani u iznosu od 17.845.998 KM od čega su najznačajniji: ugovorene usluge (5.655.513 KM), izdaci za tekuće održavanje (5.240.131 KM), izdaci za energiju (1.760.667 KM), izdaci za komunalne usluge (1.675.853 KM) i nabava materijala (1.537.266 KM).

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 222.201 KM od čega se na izdatke za troškove službenog putovanja u zemlji odnosi 105.341 KM i na troškove službenog putovanja u inozemstvo 59.028 KM.

Kod **Vlade Županije** na poziciji troškovi dnevnica u inozemstvu iskazano je 6.951 KM. U okviru istih evidentiran je iznos od 4.410 KM koji se odnosi na troškove za službeno putovanje savjetnika predsjednika Vlade u Brisel u periodu 15.02.-31.03.2010. godine. Za navedeno putovanje je obračunato 45 dnevnica, a izvješće je podneseno samo na nalogu za službeno putovanje u kojem je navedeno da je isto obavljeno sa ciljem upoznavanja sa funkcioniranjem EU institucija i mogućnostima korištenja EU fondovima u procesu pristupa BiH u EU. Također, kod **Ministarstva prometa i veza** je po istom osnovu evidentiran izdatak za putovanje u periodu 12.04-31.05.2010. godine, za koje je izvršen obračun 50 dnevnica (4.900 KM). Nije nam prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdila opravdanost obavljanja službenog putovanja (odluka o upućivanju na službeno putovanje) i dužina trajanja službenog putovanja

Kod Vlade je za službeni put u inozemstvo- Italiju iz jula 2010. godine korišteno osobno vozilo i obračunata je naknada za upotrebu osobnog vozila u iznosu od 962 KM. Međutim, nije nam prezentiran akt rukovodioca o odobrenju korištenja osobnog vozila za službene potrebe, sukladno članku 13. Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.

Također, u određenim slučajevima kod službenih putovanja u inozemstvo (**Vlada, Ministarstvo prometa i veza i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede**) nije izvršen pravilan obračun dnevnica za inozemstvo od trenutka prelaska granice BiH, kako je to člankom 9. Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja predviđeno.

Osigurati dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i pravdanje troškova za službena putovanja u inozemstvo vršiti temeljem relevantne dokumentacije.

Izdaci za prijevoz i gorivo planirani su u iznosu od 1.015.180 KM, a realizirani su 873.796 KM, od čega se na gorivo odnosi 628.266 KM i izdatke za prevoz 221.351 KM.

Izvršen je uvid u dokumentaciju vezano za korištenje vozila i utrošak goriva kod slijedećih korisnika: Ured premijera (35.417 KM), Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (14.548 KM), Ministarstva prometa i veza (12.741 KM) i Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša (16.451 KM).

Na razini Županije Vlada je 20.05.2010. godine donijela Uredbu o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave kojom su propisani uslovi, način korištenja i nadležnosti za odobravanje korištenja službenih vozila. Istom je propisano da svaki proračunski korisnik, u roku od 30 dana od donošenja Uredbe, donese interni akt kojim će regulisati način upotrebe vozila i kontrolu utroška goriva. Temeljem Uredbe, određen broj korisnika je, tijekom revidirane godine donio interni akt i utvrdio normative potrošnje goriva (Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo trgovine i turizma, MUP, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo prometa i veza).

Provedenom revizijom kod Ureda Premijera utvrđeno je da isti nema interni akt o uslovima i načinu korištenja službenih vozila. Ured je u 2010. godini koristio 7 vozila od kojih je 4 u osobnom vlasništvu (3 vozila savjetnika predsjednika Vlade i predstojnika Ureda). Korištenje vozila je vršeno bez prethodno izdatih putnih naloga, a na razini Ureda se ne vodi evidencija o utrošku goriva.

Obzirom da korištenje osobnih vozila u službene svrhe nije predviđeno Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće i Uredbom o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih vozila u organima uprave, ne može se potvrditi utemeljenost i zakonitost upotrebe osobnih vozila za obavljanje redovnih radnih zadataka. Naime, Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja regulirano je za koje namjene i uz koje uvjete se mogu koristiti osobna vozila u službene svrhe (za obavljanje službenih putovanja). Troškovi goriva za navedena osobna vozila su se plaćala temeljem računa dobavljača o utrošku goriva kao da se radi o službenim vozilima.

Zbog navedenog rukovodne strukture nisu u potrebnoj mjeri zaštitile trošenje javnog novca na način kako je to regulirano internim propisima, a odobrili su troškove goriva za osobna vozila u službene svrhe suprotno važećim propisima.

Potrebno je dosljedno primjenjivati Uredbu o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave i donijeti interne akte vezano za korištenje službenih vozila, te uspostaviti adekvatnu kontrolu potrošnje goriva za službena vozila proračunskih korisnika.

Preispitati opravdanost korištenja osobnih vozila za obavljanje redovnih poslova, a izdatke za gorivo stvarati samo za upotrebu službenih vozila.

Izdaci za tekuće održavanje (5.240.131 KM) najvećim dijelom iskazani su kod Ministarstva prometa i veza – Uprave za puteve (4.212.164 KM). Temeljem prezentirane dokumentacije konstatirano je da su na poziciji izdataka za tekuće održavanje cesta i mostova evidentirane fakture iz 2009. godine u iznosu od 962.223 KM. Odlukom Vlade usvojen je Program utroška sredstava Uprave za puteve za 2010. godinu u kojem je dat pregled prenesenih obveza iz 2009. godine. Člankom 35. Zakona o izvršenju proračuna Županije definirano je da će se neizmirene obveze iz ranijeg perioda koje nisu evidentirane izmiriti tek nakon donošenja odluka Vlade o priznavanju, što nije sukladno Zakonu o proračunu u FBiH kojim je definirano da se rashodi evidentiraju u trenutku nastanka obveze.

Posebno ističemo da se na poziciji tekućeg održavanja evidentiraju i izvedeni radovi na rekonstrukciji i sanaciji cesta na području Županije, a isti su trebali biti evidentirani na kapitalnim izdacima, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Na razini Županije nije uspostavljena evidencija (katastar) cesta za koje je Županija nadležna kako je propisano Zakonom o cestama FBiH. Prezentirana je dokumentacija o poduzetim aktivnostima u svezi implementacije novog federalnog Zakona o cestama (čija je primjena počela od 23.03.2010. godine) i izrade novog županijskog Zakona o javnim cestama kojim bi se riješilo pitanje osnivanja Ustanove za upravljanje cestama, čije osnivanje je propisano federalnim zakonom. Prema izjavi nadležnih zbog naprijed navednog nisu poduzimane aktivnosti kako bi se izvršena ulaganja u ceste i mostove na području Županije iz ranijeg perioda knjigovodstveno evidentirala kao imovina Županije iako je još 2009. godine sačinjen Elaborat o procjeni vrijednosti regionalnih cesta Županije kojim je ukupno procjenjena vrijednost imovine (ulaganja u ceste i mostove na području Županije) od cca. 160 miliona KM.

Dio izdataka nastalih temeljem ispostavljenih situacija po osnovu redovnog i pojačanog održavanja cesta, kao i sanacije i rekonstrukcije cesta za 2010. godinu u iznosu od 1.017.154 KM nije evidentiran na poziciji izdataka, odnosno u momentu kada je nastala obveza za plaćanje, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi

o računovodstvu proračuna u FBiH. Od navedenog iznosa na poziciji izdataka za tekuće održavanje u periodu sjećanj-ožujak 2011. godine evidentirano je 324.619 KM.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, a izdatke evidentirati na propisanim pozicijama.

Na razini Županije uspostaviti evidenciju (katastar) cesta koje su u nadležnosti Županije sukladno Zakonu o cestama.

U okviru **ugovorenih usluga** (5.655.513 KM) najznačajni su: ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti 2.098.267 KM, zatezne kamate 520.727 KM, izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima 394.892 KM, izdaci za rad komisija 288.615 KM i troškovi spora 182.003 KM.

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti u najvećem iznosu ostvareni su kod osnovnih škola (451.974 KM) i srednjih škola (1.258.712 KM) na ime honorarnog rada i sklopljenih ugovora o djelu sa vanjskim suradnicima. Utvrđeno je da su se ugovori o djelu zaključivali za obavljanje poslova koji predstavljaju redovite poslove i zadatke proračunskih korisnika. Ministarstvo prometa i veza za administrativne poslove iz nadležnosti Ministarstva na period od godinu dana uz mjesečnu naknadu od 1.200 KM. Obzirom da ovi poslovi predstavljaju redovite poslove organa uprave ne može se potvrditi utemeljenost angažiranja vanjskih suradnika za njihovo obavljanje i vremenski period na koji su zaključeni ugovora o djelu koji nije sukladan zakonskim propisima.

Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju redovite poslove organa propisane Pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu.

4.5.3. Tekući transferi

Tekući transferi planirani su u iznosu od 39.300.470 KM, a realizirani 28.050.397 KM ili 80 % i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 8,8 %. Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2010. godinu je uređeno da se izdvajanja za tekuće i kapitalne transfere koji su u Posebnom dijelu Proračuna iskazani u zbirnom iznosu mogu realizirati samo po usvojenim programima utroška tih sredstava i/ili Odluke vlade HNK/Ž.

Od ukupno realiziranih tekućih transfera značajan iznos (39,3 %) odnosi se na realizaciju sredstava sukladno zakonskim i drugim propisima (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi 8.928.987 KM, Ministarstvo za pitanja branitelja 1.427.968 KM i Uprava za prognanike i izbjeglice 662.526 KM). Transferi drugim nivoima vlasti iz namjenskih sredstava (vode, šume, zaštita i spašavanje, ceste) realizirani su u iznosu od 3.894.013 KM ili 36,3 % u odnosu na plan. Pored zakonskih i transfera iz namjenskih sredstava ostali transferi u značajnom iznosu realizirani su kod Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i športa (9.765.489 KM), Ministarstva financija (1.402.490 KM) i Ministarstva gospodarstva (383.834 KM).

Provedenom revizijom konstatirano je da se za značajan dio transfera ne može potvrditi osnovanost planiranog iznosa, niti način raspodjele sredstava i vršenja nadzora nad namjenskim korištenjem doznačenih sredstava.

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ukupno je realiziralo 8.928.987 KM (sredstva za socijalnu skrb 8.679.437 KM, sredstva za zdravstvo 249.550 KM). Realizacija sredstva za socijalnu skrb najvećim dijelom se odnosi na smještaj u ustanove socijalne skrbi 1.718.919 KM, stalnu novčanu pomoć 1.107.940 KM, jednokratne novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta 778.800 KM, refundacije troškova pregleda 302.026 KM i smještaj za zbrinjavanje osoba sa invaliditetom 193.900 KM.

Sredstva su planirana Proračunom, a najveći dio je realiziran temeljem zakonskih propisa iz oblasti socijalne skrbi. Sukladno odredbama zakona ministar zdravstva, rada i socijalne skrbi je 02.04.2010. godine donio akt – Listu službenika sa posebnim ovlastima- kojim je imenovao lica za vršenje nadzora nad provođenjem Zakona o socijalnoj skrbi, nadzora nad stručnim radom ustanova i provjeru ispravnosti dokumentacije temeljem koje je ostvareno pravo iz socijalne skrbi. Nadzor je vrešen na temelju Plana nadzora za 2010. godinu.

Ministarstvo za pitanja branitelja ukupno je realiziralo 1.427.968 KM od čega se 1.042.083 KM odnosi na izdatke temeljem Zakona o dopunskim pravima branitelja i 385.885 KM grantovi udrugama. Programom utroška za rješavanje stambenih potreba braniteljske populacije predviđena su sredstva u visini 291.400 KM, realizirana su 324.490 KM. Navedena sredstva su realizirana temeljem Zakona o dopunskim pravima branitelja, Pravilnika za utvrđivanje prava na jednokratnu bespovratnu dodjelu sredstava za rješavanje stambenih potreba branitelja i članova njihovih obitelji na području Županije i Odluke o usvajanju programa utroška sredstava utvrđenih Proračunom za 2010. godinu.

Programom utroška planirana su sredstva za zdravstvenu zaštitu i osiguranje sanitetskog materijala i lijekova u iznosu od 351.970 KM, a realizirana 275.034 KM. Sredstva su realizirana temeljem Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji, Pravilnika o kriterijima i postupku ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i osiguranje sanitetskog materijala i Odluke o usvajanju programa utroška sredstava utvrđenih Proračunom za 2010. godinu.

Grantovi udrugama su realizirani u mjesečnim tranšama na temelju podnesenih zahtjeva korisnika i iznosa sredstava koja su planirana u proračunu. Kod donošenja plana proračuna za financiranje udruga nema prethodno utvrđenih kriterija na osnovu kojih bi se mogla odrediti visina sredstava i za šta se sredstva koriste.

Uprava Civilne zaštite ukupno je realizirala 240.000 KM. Sredstva su realizirana na osnovu Plana utroška novčanih sredstava sa pozicije transfer iz namjenskih sredstava za zaštitu i spašavanje koji je 31.12.2010. godine donijela Vlada Županije za saniranje dijela šteta nastalih prirodnim nesrećama- poplavama. Istog dana Vlada Županije je donijela i odluke kojim su odobrena sredstva i to za općinu Čapljina 120.000 KM, Ravno 100.000 KM i Neum 20.000 KM. Odlukama je regulirano da su općinski načelnici dužni u roku od tri mjeseca podnijeti izvješće s kompletnom financijskom dokumentacijom o utrošku sredstava. Do okončanja revizije izvješća nisu dostavljena, a po izjavi odgovornih osoba isti su u fazi prikupljanja.

Kod **Ministarstva financija** na poziciji tekućih transfera za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju planiran je iznos od 1.300.000 KM, a na poziciji zatezne kamate i troškovi spora planirano je 859.971 KM. Na 31.12.2010. godini po ovom osnovu je realizirano 1.781.009 KM (osnovni dug 1.078.478 KM, kamate i troškovi spora 702.531 KM) od čega su najznačajnije presude temeljem tužbi uposlenika za ostvarenje prava iz radnih odnosa po kolektivnim ugovorima.

Prema podacima iz Ministarstva financija ukupna vrijednost izvršnih sudskih presuda koje su dostavljene poslovnim bankama na naplatu na 31.12.2010. godine iznosi 2.475.579 KM. U Izvješću o radu županijskog javnog pravobraniteljstva za 2010. godinu navedeno je da je iznos parnica u tijeku temeljem tužbi podnesenih protiv Županije 4.430.534 KM.

Ministarstvo pravosuđa i uprave- transfer kazneno popravnim zavodima planiran je u iznosu od 200.000 KM, a realiziran 175.710 KM. **Od navedenog iznosa 104.130 KM se odnosi na obveze iz 2009. godine koje nisu evidentirane u momentu nastanka obveze što je u suprotnosti sa načelom modificiranog nastanka događaja.** Tekođe, dio obveza iz 2010. godine (65.160 KM) nije evidentiran na poziciji rashoda u trenutku nastanka obveze.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

U oblasti **prosvjete, znanosti, kulture i športa** realizirano je ukupno 9.765.489 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1,8 %. Realizacija se odnosi na transfere koje realizira Ministarstvo 435.698 KM, trenfere za: Zavod za školstvo i Pedagoški zavod 140.520 KM, studentski standard i stipendije 1.064.295 KM, visoko školstvo 7.199.996 KM, kulturu i šport 884.984 KM i Teološki institut 39.996 KM.

Tranfer za smještaj u studentske domove planiran je u iznosu od 380.000 KM, a realizovan 372.319 KM. Navedeni transfer se odnosi na subvencioniranje smještaja studenata sa područja Županije u studentske domove FBiH (Sarajevo, Tuzla, Mostar i Zenica). Sa studentskim centrima nisu zaključeni ugovori. Sredstva se doznačavaju korisnicima po ispostavljenom računu ili zahtjevu centra sa prilogom spiska studenata, osim za JU Studentski centar Sarajevo za školsku 2009/2010. godinu.

Prema prezentiranoj dokumentaciji tijekom 2009. i 2010. godine između Ministarstva i Studentskog centra Sarajevo vršena su usaglašavanja stavova u svezi primjene Pravilnika o dodjeljivanju stipendija, zajmova, naknadi dijela troškova školarina i subvencioniranju smještaja u studentski dom (iz jula 2009. godine) u dijelu subvencioniranja smještaja u studentski dom. Obveze u iznosu od 152.565 KM za razdoblje studeni 2009. - ožujak 2010. godine a po ispostavljenim računima JU „Studentski centar“ Sarajevo, nisu evidentirane niti izmirene, temeljem čega je 12.4.2010. godine pokrenuta tužba radi naplate duga. Do okončanja provedene revizije započeti postupak nije okončan.

Temeljem Pravilnika o dodjeljivanju stipendija, zajmova, naknadi dijela troškova školarina i subvencioniranju smještaja u studentski dom (4.10.2010.godine) ministar prosvjete je donio odluku kojom je utvrđeno da će se sredstva studentima korisnicima usluga JU „Studentski centar“ Sarajevo isplaćivati na račun studenta. Ministarstvo je sa studentima zaključilo pojedinačne ugovore o subvencioniranju smještaja u studentski centar čiji je predmet dodjela sredstava na ime refundacije smještaja u studentski dom za akademsku 2010/2011. Po navedenim ugovorima vrši se refundacija troškova smještaja na račune studenata, a nakon dostavljenog zahtjeva studenta za refundaciju troškova smještaja i potvrde studentskog centra da je uplata izvršena.

U okviru transfera za visoko obrazovanje (7.199.996 KM) na Sveučilište u Mostaru odnosi se 4.099.996 KM, a na Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru 3.100.000 KM, koliko je i planirano. Sredstava visokoškolskim institucijama se doznačavaju po njihovim zahtjevima u mjesečnim tranšama.

Obzirom da nije reguliran način financiranja visokoškolskih institucija, odnosno da nisu utvrđeni kriteriji za određivanje visine sredstava (broj studenata, cijena studija po školskoj godini, po studentu i po vrsti fakulteta odnosno maksimalan broj studenata koji će se financirati iz Proračuna za jednu školsku godinu) i da sa korisnicima sredstava (Sveučilište i Univerzitet u Mostaru) nisu zaključeni ugovori o međusobnim pravima i obvezama ne može se potvrditi način planiranja sredstava za financiranje visokog školstva niti visina dodjeljenih sredstava. Zakonom o izvršenju proračuna nije utvrđen način nadzora, kao ni obveza korisnika o dostavi izvješća o korištenju doznačenih sredstava.

Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa prilikom planiranja sredstava za visoko školstvo utvrdi kriterije koji bi bili osnov određivanja visine ovih sredstava.

U okviru **transfera za kulturu i šport** ostali izdaci za kulturu realizirani su u iznosu od 100.000 KM i ostali izdaci za šport u iznosu od 50.000 KM. Navedeni transferi realizirani su temeljem odluka Vlade (25.5.2010.godine) o načinu utroška planiranih sredstava za ove namjene kojom su utvrđeni korisnici i visina sredstava po korisniku. Raspodjela navedenih sredstava je izvršena bez prethodno utvrđenih kriterija za odabir korisnika i utvrđivanja visine sredstava, a za dodjelu planiranih sredstava za ove namjene nije objavljen javni poziv. Sredstva su doznačavana korisnicima po odlukama ministra prosvjete i pojedinačnih zahtjeva korisnika za doznačavanje sredstava. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su korisnici sredstava sukladno odlukama ministra prosvjete izvještavali o utrošku sredstava.

Za realizaciju sredstava tekućih transfera za kulturu i šport propisati opće i posebne kriterije za dodjelu sredstava koji bi bili osnov za utvrđivanje korisnika i visine sredstava po korisnicima.

Na poziciji transferi općinama kod **Ministarstva za promet i veze- Uprave za ceste** iskazano je 370.000 KM, od čega se 30.000 KM odnosi na sredstava doznačana Općini Konjic temeljem programa utroška sredstava za 2009. godinu. Odlukom Vlade od 10.06.2010. godine usvojen je Program utroška sredstava Uprave za ceste za 2010. godinu kojim je planirano financiranje 6 projekata sanacije i rekonstrukcije cesta ukupne vrijednosti 500.000 KM. Raspodjela sredstava po korisnicima (općine i grad) izvršena je bez prethodno definirane metodologije odabira projekata. U 2010. godini od planiranih 500.000 KM općinama ili gradu (koji su nosioci projekta i koji su provodili procedure odabira izvođača radova) doznačeno je 340.000 KM, dok će se po izvavi odgovornih osoba ostatak planiranih sredstava doznačiti u 2011. godini. Konstatirano je da su Gradu Mostaru doznačena sredstava u iznosu od 100.000 KM na ime rekonstrukcije lokalne ceste Donje selo- Novo naselje, a prema obavjesti Grada od 23.3.2011. godine realizacija navedenog projekta je u fazi postupka javne nabavke radova.

Ministarstvo gospodarstva ukupno je realiziralo 383.834 KM na ime tekućih transfera od čega: transfer udrugama i drugim stručnim organizacijama (10.000 KM), transfer za poticaj razvoja poduzetništva i obrta (137.834 KM), subvencije javnim poduzećima (60.000 KM) i ostali izdaci za gospodarstvo (176.000 KM).

Transfer za poticaj razvoja poduzetništva i obrta realiziran je temeljem Odluke Vlade (25.05.2010. godine) o usvajanju programa utroška sredstava i javnog poziva za dostavljanje prijave. Navedenom Odlukom i javnim pozivom definirani su cilj programa, kriterij za odabir korisnika i način odabira istih. Nakon provedene procedure odabira korisnika, a na prijedlog povjerenstva Ministarstva, Vlada je 06.09.2010. godine donijela odluku o odabiru korisnika navedenog transfera. Sa korisnicima sredstava su zaključeni pojedinačni ugovori kojima je propisana obveza da u roku od 30 dana nakon okončanja projekata i programa dostave izvješće o utrošku sredstava i da će Ministarstvo izvršiti kontrolu utroška dodjeljenih sredstava. Provedenom revizijom konstatirano je da su korisnicima sredstva doznačena koncem godine tako da će se nadzor izvršiti tijekom 2011. godine.

Na poziciji subvencija javnim poduzećima iskazano je 60.000 KM, a odnosi se na realizaciju sredstava temeljem Odluke Vlade iz svibnja 2010. godine kojom je odobrena novčana pomoć „Hermetičkim kompresorima“ d.o.o. Mostar s ciljem osiguranja sredstava za tekuće funkcionisanje poduzeća nakon poništenja privatizacije.

Sa pozicije ostali izdaci za gospodarstvo (176.000 KM) temeljem odluka Vlade odobrena je novčana pomoć sindikalnoj organizaciji poduzeća „MI SOKO“ d.o.o. Mostar u iznosu od 66.000 KM i „GRANIT“ d.o.o. Jablanica u iznosu od 100.000 KM na ime podrške očuvanju imovine poduzeća. Ministarstvu gospodarstva se dostavljaju spiskovi sa potpisom osoba koji su primili sredstva kao izvješće o utrošku navedenih sredstava.

Također su odlukom Vlade odobrena novčana sredstava udruženju za poduzetništvo i posao „LINK“ Mostar u iznosu od 10.000 KM s ciljem sudjelovanja Županije u izgradnji poslovne zone. Između Ministarstva i Udruženja zaključen je ugovor o implementaciji dodjeljenih sredstava kojim je utvrđena obveza izvješćivanja o utrošku istih u roku od 6 mjeseci od dana primitka sredstava. Predviđeno je i da ukoliko u ugovorenom roku ne otpočne implementacija ili se sredstva nenamjenski utroše Ministarstvo treba da poduzme sve zakonom predviđene mjere za povrat dodjeljenih sredstava. Iako su navedena sredstva doznačena korisniku 24.11.2010. godine do dana okončanja revizije nisu pokrenute aktivnosti vezano za implementaciju projekta izgradnje poslovne zone.

Kod **Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** na poziciji tekućih transfera iskazano je 3.375.961 KM što u odnosu na planirana sredstva od 10.200.420 KM predstavlja 33,1 % realizacije, od čega su najznačajniji transferi iz namjenskih sredstava vodoprivrednih naknada 3.084.013 KM i namjenskih sredstava za šume 200.000 KM.

Transfer instituciji za upravljanje šumama realiziran je u iznosu 200.000 KM što je u odnosu na planiranih 5.824.200 KM ostavrenje 3,43 %. Ovaj transfer je realiziran temeljem programa utroška namjenskih sredstava od naknada za šume i odlukama Vlade od 13.01.2010. godine i 06.09.2010. godine. Navedenim odlukama odobreni su iznosi po 100.000 KM Javnom poduzeću Šumsko-gospodarsko društvo „Šume hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar, bez definirane namjene doznačavanja sredstava. Prema izvješću J.P Šume hercegovačko-neretvanske o utrošku sredstava primljena sredstva su namjenjena kao pomoć za uspostavu funkcioniranja Društva, a utrošena su za plaće (v.d. direktora), naknade članovima nadzornog odbora, odbora za reviziju i ostale materijalne troškove ovog poduzeća. Iako je Županijsko šumsko-gospodarsko društvo osnovano 2005. godine isto nije preuzelo poslove iz svoje nadležnosti. Prema naprijed navedenom financiranje nije izvršeno za namjene predviđene člankom 50 Uredbe o šumama u FBiH.

Osigurati da se namjenska sredstva od naknada za šume koriste u namjene utvrđene propisima.

Proračunom je planiran transfer drugim nivoima vlasti iz **namjenskih sredstava vodoprivrednih naknada** u iznosu od 4.257.380 KM, a realiziran je 3.084.013 KM ili 72,4 %. Odlukom Vlade Županije od 12.07.2010. godine usvojen je Program utroška sredstava u vodoprivredi za prenesene projekte iz 2009. godine (1.970.061 KM), a 06.09.2010. godine usvojen je Program utroška za novoplanirane projekte u 2010. godini (2.287.319 KM). Temeljem programa utroška, sredstva su doznačavana općinama ili gradu za sufinanciranje projekata vodosnabdijevanja na području Županije.

Tijekom 2010. godine po programu utroška sredstava za prenesene projekte iz 2009. godine realizirano je 1.681.754 KM od planiranih 1.970.061 KM, te je po ovom osnovu ostalo nerealizirano 225.307 KM.

Za novoplanirane projekte između Ministarstva i općina ili grada potpisani su ugovori o sufinanciranju (ukupno 22 ugovora) kojima je definiran iznos koji sufinancira Kanton u ukupnom iznosu od 2.287.319 KM. Istima je definirano da će se po potpisivanju ugovora 50 % sredstava doznačiti korisniku, a ostatak po realizaciji projekta. Provedenom revizijom konstatirano je da je po ovom osnovu realizirano 1.402.258 KM i to su 4 ugovora realizirana u cijelosti, a za preostalih 18 projekata sukladno ugovorima doznačeno je 50 % sredstava (ostalo nerealizirano 885.061 KM).

Razlozi za nerealiziranje planiranih sredstava i prenosa istih u naredni period su i kasno usvajanje programa utroška sredstava od stane Vlade, kao i zaključivanje dijela ugovora o izvođenju radova van građevinske sezone.

Potrebno je da Vlada Županije blagovremeno usvoji program utroška sredstava iz vodoprivrednih naknada kako bi se omogućila efikasnija realizacija planiranih projekata.

4.5.4. Kapitalni transferi

Kapitalni transferi planirani su u iznosu od 577.610 KM i u cijelosti su realizirani.

Kod **Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi** na poziciji kapitalni transferi planirana su sredstva u iznosu od 90.000 KM, a realizirana su 82.603 KM. Sredstva su realizirana temeljem Odluke Vlade o odobravanju novčanih sredstava Federalnom ministarstvu zdravstva u svrhu financijskog učešća u adaptaciji i renoviranju ambulanti - III faza u okviru Projekta „Jačanje zdravstvenog sektora-HSEP“ u HNŽ.

Proračunom Županije usvojenim 23.04.2010. godine kapitalni transferi kod **Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa** planirani su u iznosu od 300.000 KM. Odlukom Vlade o preraspodjeli sredstava od 25.05.2010. godine ova pozicija je uvećana za 195.000 KM, tako da je isti u konačnici (izmjenama i dopunama proračuna) planiran u iznosu od 495.000 KM koliko je i realiziran.

Program utroška sredstava kapitalnih transfera usvojen je Odlukom Vlade od 25.05.2010. godine. Istim su utvrđeni korisnici i visina sredstava po korisnicima za nabavu opreme i investicijsko održavanje škola i drugih ustanova sa područja Županije.

Navodimo da je programom utroška sredstava Hrvatskom narodnom kazalištu Mostar odobreno 50.000 KM (bez jasno definirane namjene doznačavanja sredstava), a uz zamolbu za potporu korisnik sredstava je priložio ponudu i avansni račun za nabavu i ugradnju dizalice topline na iznos 27.650 KM (bez PDV-a). Prema obavijesti o utrošku finansijskih sredstava dobivene poptore priložen je ugovor i dokaz o izvršenom plaćanju na iznos 27.650 KM. Na dodatno traženje, dostavljena je dopuna obavijesti od 30.03.2011. godine u kojoj je navedeno da je drugi dio finansijskih sredstava utrošen na pripremu i izvođenje nove kazališne predstave. Iz naprijed navedenog ne može se potvrditi opravdanost namjene doznačenih sredstava niti da je od strane Ministarstva izvršen stvarni nadzor nad utroškom sredstava.

Također, temeljem Odluke Vlade o usvajanju programa utroška sredstva, na poziciji kapitalnih transfera evidentiran je iznos od 100.000 KM za OŠ „Bartol Kašić“, Mostar. Odlukom Vlade nije jasno definirana namjene doznačavanja sredstava. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da su navedena sredstva doznačena korisniku 11.03.2011. godine. Prema Izvješću korisnika o neutrošenim sredstvima iz županijskog proračuna za 2010. godinu od 01.04.2011. godine, sa izgradnjom dvorane se još nije započelo, kompletnu proceduru oko izgradnje će voditi Grad Mostar sa svojim službama te doznačena sredstva nisu utrošena niti se zna kada će to biti.

Potrebno je da se od strane Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa vrši nadzor nad utroškom doznačenih sredstava u cilju efikasnog i namjenskog utroška istih.

4.6 Godišnji popis imovine na dan 31.12.2010. godine

Vrijednost stalnih sredstava iskazana u konsolidiranoj bilanci stanja na dan 31.12.2010. godine iznosi 33.971.828 KM, nabavna vrijednost 59.257.759 KM, a otpisana vrijednost 25.285.930 KM.

Dana 09.03.2011. godine Vlada Županije je usvojila Izvještaj središnjeg popisnog povjerenstva o izvršenom popisu osnovnih sredstava, obveza i tražbina.

Uvidom u pojedinačna Izvješća za popis (Vlada, MUP, Ministarstvo zdravstva rada i socijalne skrbi, Ministarstvo financija, Općinski sud Mostar) utvrđeno je da su popisna povjerenstva preuzimala stanja obveza iz knjigovodstvenih evidencija, odnosno nije izvršen stvarni popis istih.

Popisno povjerenstvo MUP-a je u svom izvještaju konstatiralo da u popisne liste nisu unijeti svi objekti-zgrade iz razloga što je i dalje sporno koje su zgrade u vlasništvu MUP-a po zemljišno knjižnim izdadcima. Za imovinu koja se koristi potrebno je postupati sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračunu u FBiH.

U izvještaju popisnog povjerenstva Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi navedena je vrijednost sredstva u pripremi u iznosu od 3.469.918 KM, a da pritom nije dato obrazloženje na šta se odnose i koliko se dugo sredstva nalaze na ovoj poziciji.

Potrebno je popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine, potraživanja i obveza Županije i isto uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem, sukladno članku 22. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Sredstva u pripremi

U konsolidiranoj bruto bilanci na poziciji sredstva u pripremi iskazan je iznos od 5.260.394 KM od čega se 4.635.597 KM odnosi na zgrade i 624.796 KM na opremu.

Kod **srednje škole „Slavko Barbarić“, Čitluk** koncem 2010. godine sa pozicije sredstava u pripremi (zgrade) izvršen je prijenos na poziciju sredstva u funkciji (1.636.883 KM). Naime radi se o izvršenim radovima na objektu srednje škole na temelju ugovora zaključenog između Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i izvođača radova Tempo Vranica d.d. Mostar iz sredstava OPEC Fonda za međunarodni razvoj za realizaciju Projekta oporavka obrazovanja. Federalno ministarstvo je 22.12.2006. godine izdalo Finalni certifikat o prijemu kojim putem daje suglasnost da je za izvedene radove izvršen tehnički prijem.

Za naprijed navedeno Općinsko vijeće Čitluk je 02.12.2010. godine donijelo Odluku o davanju ovlasti tijelima upravljanja Srednje škole, kojom je utvrđeno da općinsko vijeće Čitluk, vlasnik i osnivač škole ovlašćuje tijela upravljanja, mogu upravljati imovinom škole i da se pod upravljanjem ne smatra raspolaganje imovinom u smislu prodaje, poklona, najma i drugi oblici prava raspolaganja, te promjena namjene prostora u i oko zgrade škole. Tijekom revidirane godine nije bilo dodatnog ulaganja na zgradi škole. Prema naprijed

navedenom proizilazi da sredstvo nije pravovremeno knjigovodstveno evidentirano na poziciji stalnih sredstva u funkciji i imalo je za posljedicu da nije vršen obračun amortizacije.

Kod **Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi** na poziciji sredstava u pripremi – zgrade iskazan je iznos 2.845.122 KM i odnosi se na financijska ulaganja na rekonstrukciji objekta – Dom za socijalno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom u Stocu.

Skupština Županije je 29.10.2008. godine, temeljem Zakona o socijalnoj zaštiti, donijela Odluku o osnivanju ustanove „Dom za socijalno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ kojom se osniva ustanova socijalne zaštite. Istom odlukom je regulirano da je osnivač osigurao neophodne uslove za rad doma nabavom kompletne opreme i dovođenjem u uporabno stanje zgrade, uzete na korištenje. Po izjavi odgovorne osobe i na osnovu prezentirane dokumentacije navedena ulaganja u izgradnju Doma evidentirana su na sredstvima u pripremi (iako su radovi na zgradi izvršeni) iz razloga neriješenih imovinsko-pravnih odnosa između Općine Stolac koja je vlasnik navedene zgrade i Vlade Županije. Tijekom sječnja 2011. godine rješenjima općinskog načelnika i ministra zdravstva, rada i socijalne skrbi imenovana su povjerenstva za koordinaciju aktivnosti između općine i ministarstva oko rješavanja svih problema i nejasnoća vezanih za početak rada Doma tj. rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u svezi korištenja objekata bivšeg „VP Doma“. Do okončanja revizije povjerenstva nisu poduzimale aktivnosti po ovom pitanju.

Potrebno je da Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi intenzivira aktivnosti u svezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa za „Dom za socijalno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ kako bi se utvrdilo vlasništvo i izvršilo odgovarajuće knjigovodstveno evidentiranje.

4.7 Financijski rezultat

Prema prezentiranom konsolidiranom godišnjem iskazu o izvršenju proračuna za 2010. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans Proračuna za 2010 godinu	Ostvareno u 2009 godini	Ostvareno u 2010 godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
A	Prihodi i primici	158.999.270	146.566.691	152.492.941	95,91	104,04
1	Prihodi od poreza	138.714.800	127.396.914	136.901.916	98,69	107,46
2	Neporezni prihodi	17.545.470	15.373.561	13.144.754	74,92	85,50
3	Potpore – Grantovi	2.735.000	3.566.670	2.401.421	87,80	67,33
4	Kapitalni primici	-	2.330	-	-	-
5	Primljene otplate	-	100.000	-	-	-
6	Prihod po osnovu zaostalih obveza	4.000	127.216	44.850	1.121,2	35,25
B	Rashodi i izdaci	180.549.350	164.015.993	163.577.455	90,60	99,73
1	Tekući rashodi	177.337.738	161.868.403	161.093.317	90,84	99,52
2	Kapitalni izdaci	2.791.612	1.649.803	2.077.636	74,42	125,93
3	Ostale otplate	-	100.000	-	-	-
4	Otplate domaćeg pozajmljivanja	420.000	397.786	406.502	96,79	102,19
C	Višak rashoda nad prihodima (B-A)	21.550.080	17.449.302	11.084.514	51,44	63,52
D	Primljeni krediti (finansiranje)	10.300.000	5.100.000	-	-	-

U konsolidiranom financijskom izvješću o izvršenju proračuna za 2010. godinu iskazan je deficit u iznosu 11.084.514 KM. Obzirom da je i prethodne godine iskazan deficit u iznosu 17.449.302 KM i da za isti nije obezbjeđeno pokriće odnosno izvori financiranja u proračunu za 2010. godinu, a da akumulirani deficit prema financijskom izvješću „konsolidirana bilanca stanja“ na dan 31.12. 2010. godine iznosi 32.261.631 KM, isto dovodi u pitanje način daljeg financiranja Županije. Također, u tekstualnom dijelu Izvješća o izvršenju proračuna za 2010. godinu nisu specificirane stavke iz kojih se sastoji iskazani deficit.

Provedenom revizijom utvrđeno je da je na poziciji rashoda i izdataka evidentiran dio obveza iz 2009. godine (1.066.353 KM). Prema podacima Federalnog ministarstva pravde nisu evidentirane obveze za izvršenje mjera pritvora iz ranijih godina u iznosu 1.087.590 KM. Također je utvrđeno da dio obveza iz 2010. godine (1.283.580 KM) nije evidentiran u trenutku nastanka istih, niti su obuhvaćene izvršenim popisom obveza na dan 31.12.2010. godine, a odnose se na obveze Uprave za ceste (1.017.154 KM), Ministarstvo zdravstva (113.861 KM); Ministarstvo prosvjete (152.565 KM). Naprijed navedeno dovodi u pitanje točnost i istinitost iskazanog deficita. Iz naprijed navedenog proizilazi da rashodi i izdaci nisu evidentirani u onom periodu kada je obveza za plaćanje nastala kako je regulirano člankom 59. Zakona o proračunima u FBiH, čime su narušena računovodstvena načela: tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti.

Obzirom na visinu ostvarenog deficita, visinu iskazanog kumulativnog viška rashoda nad prihodima, kao i neevidentirane obveze postavlja se pitanje nepravovremenog pokretanja aktivnosti na uravnoteženju prihoda i rashoda kako je regulirano zakonskim propisima.

Potrebno je u narednom periodu izvršiti analizu iskazanog deficita i poduzeti adekvatne mjere na planiranju pokrića istog sukladno važećim zakonskim propisima.

4.8 Nabave, kapitalni izdaci i primjena zakona o javnim nabavama

Izdaci za nabavu stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 1.500.033 KM, što je u odnosu na plan od 2.214.002 KM manje za 32,25 %. Strukturu ovih izdataka čine: oprema (998.766 KM), stalna sredstva u obliku prava (163.500 KM) i rekonstrukcija i investiciono održavanje (337.767 KM). U okviru nabave opreme najznačajniji su izdaci za nabavu vozila (267.765 KM), nabavu računarske opreme (255.177 KM) i nabavu policijske opreme (122.765 KM). Dio proračunskih korisnika provodio je postupke javnih nabavi, a da prethodno nisu donijeli plan nabave za 2010. godinu sa jasno i precizno utvrđenim vrstama, količinama i vrijednostima svih predmeta nabave (Ured premijera, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo zdravstva).

Kod **Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja** na poziciji izdaci za nabavu stalnih sredstava u obliku prava evidentiran je iznos od 163.500 KM koji se odnosi na financiranje studija za potrebe izrade Prostornog plana Županije temeljem zaključenih ugovora. Iznos od 56.160 KM se odnosi na financiranje izrade studije „Vrednovanje i pogodnost prostora za prostorni razvoj Hercegovačko-neretvanske županije“ temeljem zaključenog ugovora sa „IGH“ d.o.o. Mostar. U otvorenom postupku za navedenu nabavu utvrđeni su kriteriji za ocjenu ponuda: broj ugovora po karakteru i vrijednosti sličnih predmetu nabave, kvalifikacije ključnog osoblja predviđenog za izvršenje ugovora, metodologija i rok za izvršenje ugovora i cijena. Konstatirano je da je povjerenstvo za javnu nabavu izvršilo bodovanje sve tri pristigle ponude iako jedna ponuda nije ispunjavala kvalifikacijske uvjete (ponuđač Ecoplan d.o.o. Mostar je dostavio uvjerenja o izmirenim porezima i doprinosima starija od tri mjeseca). Napominjemo da je odredbama članova 23-26. Zakona o javnim nabavama BiH definirano da su kvalifikacije uposlenika i referenc lista ponuđača kvalifikacijski kriteriji (a ne kriteriji za vrednovanje ponuda), kao i da je članovima 12., 22 i 23. Zakona definirana obveza ispunjavanja kvalifikacijskih uslova za dalje učešće u postupku nabavke i osiguranja stvarne konkurencije.

Kod **Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša** je prilikom provođenja postupaka javne nabave za usluge izrade Akcionog plana zaštite okoliša Županije za razdoblje 2011-2016. godine i Plana upravljanja otpadom Županije za razdoblje 2011-2021. godine jedan od kriterija za vrednovanje ponuda bio iskustvo (koji je bodovan na osnovu dostavljenih referenc listi učesnika). Sukladno Zakonu o javnim nabavama spomenuti kriterij predstavlja kriterij za selekciju i ne može se primjeniti kao kriterij za vrednovanje ponuda. Nakon provedene procedure nabave 14.9.2010. godine sa „IGH“ d.o.o. Mostar zaključen je ugovor za izradu plana zaštite okoliša u vrijednosti od 54.990 KM, a 7.9.2010. godine za izradu plana upravljanja otpadom zaključen je ugovor sa Enova d.o.o. Sarajevo u vrijednosti 35.100 KM sa rokom izvršenja usluge od 6 mjeseci po potpisivanju ugovora. U 2010. godini na poziciji kratkoročnih potraživanja evidentirani su avansni računi sukladno ugovorima u ukupnom iznosu od 27.027 KM (16.497 KM i 10.530 KM).

Navodimo da je i postupak nabave usluge za izradu Master planova nakon uložene žalbe ponuđača poništen Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi zbog nepravilno pripremljenog sadržaja tenderske dokumentacije (u dijelu ispunjavanja tehničke i profesionalne sposobnosti postavljeni su blaži uvjeti od zakonskog minimuma). Zbog naprijed navedenog za ove usluge nije zaključen ugovor u 2010. godini.

Iz naprijed navedenog ne može se potvrditi da je za uslugu izrade studije i izrade planova kod Ministarstva graditeljstva i Ministarstva trgovine i turizma odabir najpovoljnijeg dobavljača izvršen sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH.

Na poziciji nabave motornih vozila kod **Ministarstva prometa i veza – Uprave za ceste** evidentiran je iznos od 109.396 KM, temeljem faktura od 28. i 29.12.2009. godine za nabavu dva vozila (račun „Accom-Herc“ d.o.o. Mostar za nabavu vozila Toyota Time land cruiser u iznosu od 88.629 KM i „Hercegovina auto“ d.o.o. Mostar za nabavu Škode fabie u iznosu 21.267 KM). Za nabavu vozila nakon provedene procedure po principu „staro za novo“ koncem 2009. godine zaključeni su ugovori sa izabranim dobavljačima, kojima je definiran rok isporuke 10 dana od zaključenja ugovora (koji je bio jedan od kriterija za vrednovanje ponuda). Međutim, navedeni rok nije ispoštovan, a jedno vozilo je isporučeno tek u studenom 2010. godine. Prema naprijed navedenom može se zaključiti da nisu ispoštovani ugovoreni rokovi isporuke vozila i da su računi

ispostavljeni prije isporuke vozila, što potvrđuje da sistem internih kontrola nije uspostavljen u dovoljnoj mjeri. Prema službenoj zabilješci nadležne osobe za navedene obveze nije bilo raspoloživih sredstava u proračunu 2009. godine, te su iste evidentirane tijekom 2010. godine, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Obzirom da je Zakonom o cestama FBiH definirano da se financijska sredstva prikupljena od naknada za ceste koriste namjenski za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta ne može se potvrditi osnovanost planiranja i namjenski utrošak sredstava za nabavu vozila.

Uvidom u dokumentaciju u svezi **nabave lož ulja** za potrebe proračunskih korisnika za 2010/2011. godinu konstatirano je da postupak nije proveden sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, te zbog niza propusta u toku postupka nabave nije zaključen ugovor za predmetnu nabavu. Ugovorni organ je, iako je imao saznanja da je uložena žalba Uredu za razmatranje žalbi, donio odluku o poništenju postupka i pokretanju ponovljenog postupka nabave. Konstatirano je da je uz obavještenje o rezultatima postupka izvršen i povrat ponuda učesnicima, što Zakonom nije predviđeno.

Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi usvojena je žalba i istim su poništene sve odluke ugovornog organa u svezi predmetne nabave (odluka o rezultatima postupka javne nabave, odluka o raspisivanju ponovnog javnog nadmetanja, tenderska dokumentacija i obavještenje o nabavi). Povjerenstvo je razmatralo navedeno Rješenje, te je od učesnika zatražilo povrat već vraćenih ponuda, radi ponovnog vrednovanja istih. Iz naprijed navedenog ugovorni organ nije postupio sukladno Rješenju Ureda za razmatranje žalbe.

Napominjemo da je Zakonom o javnim nabavama BiH regulirano da u slučajevima kada je uložena žalba ugovorni organ obustavlja postupak dodjele ugovora do donošenja odluke Ureda za razmatranje žalbi i da istim nije predviđeno da se uz obavijest o rezultatima postupka vrši povrat ponuda učesnicima u postupku.

Dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu definiranja kriterija za dodjelu ugovora i vrednovanja ponuda sukladno sa definiranim kriterijima za ocjenu ekonomski najpovoljnije ponude.

Prilikom nabave lož ulja za potrebe proračunskih korisnika dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavama BiH.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Osigurati da se namjenska sredstva prikupljena od naknada za ceste koriste sukladno Zakonu o cestama FBiH.

4.9 Novčana sredstava

Novčana sredstva na Jedinstvenom računu Riznice sa stanjem na dan 31.12.2010. godine iznose 13.995.798 KM. U okviru JRR otvoreni su podračuni za prikupljanje namjenskih sredstava na kojima je stanje na 31.12.2010. godine 13.209.205 KM (opisano pod točkom 4.4. Izvješća).

4.10 Kratkoročne tražbine i plasmani

Kratkoročne tražbine na dan 31.12.2010.godine iskazane su u iznosu od 299.781 KM od čega su najznačajnije iskazane kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (79.648 KM), Uprave za ceste (74.552 KM) i Ministarstva trgovine (52.451 KM) za unaprijed plaćene obveze po ugovorima, te kod MUP-a (63.023 KM) za isporučene usluge.

Od iskazanog iznosa kod Uprave za ceste, 54.868 KM se odnosi na avans koji je plaćen po avansnim fakturama od 03.11.2008. godine u ukupnom iznosu od 340.000 KM. Izdatak je nastao temeljem Ugovora zaključenog 10.09.2008. godine između Ministarstva prometa i veza i „Putovi“ d.o.o. Grude u vrijednosti od 2.101.761 KM za sanaciju regionalne ceste R-424 Mostar- Čitluk i sanaciju lokalne ceste Opličići- Preanj. Provedenom revizijom konstatirano je da su radovi otpočeli u studenom 2008. godine, a do okončanja revizije isti nisu završeni, iako je ugovoreni rok izvršenja radova 50 kalendarskih dana od dana uvođenja u posao (vrijednosti ukupno izvršenih radova do listopada 2010. godine 1.135.892 KM). Ugovorom nisu predviđeni penali za kašnjenje u izvođenju radova.

Potrebno je osigurati da se poštvaju odredbe zaključenih ugovora u dijelu dinamike izvođenja radova, a ugovorima definirati penale u slučaju kašnjenja u izvođenju radova.

4.11 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja na dan 31.12.2010. godine iskazane su u Konsolidiranim finansijskim izvješćima 46.622.371 KM. Najveći dio ovih obveza odnosi se na kratkoročne tekuće obveze 10.595.539 KM, obveze od domaćeg zaduženja 1.500.000 KM, obveze prema radnicima 25.022.303 KM, obaveze prema povezanim licima 4.587.506 KM KM i kratkoročna razgraničenja 4.917.022 KM.

U okviru ovih obveza iznos od 23.546.805 KM se odnosi na obveze utvrđene Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Županije koje su nastale u ranijem periodu (od 1.1.1997. do 31.12.2004.godine). U odnosu na prethodnu godinu su manje za 17.655 KM.

Prema pregledu obveze unutarnjeg duga na 31.12.2010. godine su slijedeće:

- Obveze za doprinose MIO/PIO 1.578.716 KM,
- Tužene plaće i topli obrok za V i VI/02 353.556 KM,
- Obveze prema dobavljačima 1.080.835 KM,
- Obveze za beneficirani staž MUP-a 1.900.817 KM,
- Obveze za poreze i doprinose 10.838.648 KM,
- Obveza za pozajmicu od FBiH 1.500.000 KM,
- Namjenska sredstva za ceste i vode (2000. i 2001.godina) 1.707.475 KM,
- Ostali grantovi 4.586.759 KM.

Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga Hercegovačko-neretvanske županije iz 2006.godine je uređeno da će Vlada županije, na prijedlog Ministarstva financija, donijeti program isplate unutrašnjeg duga županije u periodu od osam godina, počevši od fiskalne 2006. godine u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona koji još nije donesen. Zakonom je definirano i da će Vlada prije realizacije obveza na prijedlog Ministarstva financija izvršiti pojedinačno verifikovanje svih obveza utvrđenih Zakonom.

Za izmirenje navedenih obveza u 2010. godini proračunom su planirana sredstva u iznosu od 1.800.000 KM, a izmjenama i dopunama proračuna ta sredstva su u cjelosti umanjena. Vlada i Skupština županije o stanju unutarnjeg duga izvještana je na način da je u Izvješću o izvršenju proračuna naveden podatak o stanju ukupno neizmirenih obveza. Nije sačinjena informacija o stanju duga sa prijedlogom i načinom izmirenja duga, niti su poduzimane aktivnosti na usaglašavanju i verifikovanju iskazanih obveza.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 4.917.022 KM, a odnose se na razgraničene prihode 4.849.522 KM i razgraničene rashode 67.500 KM. Razgraničeni prihodi odnose se na neutrošena namjenska sredstva koja su naplaćena u 2010. godini (opisano u točki izvješća 4.4.).

Potrebno je izvršiti analizu svih kratkoročnih obveza, a posebno onih iskazanih u pregledu o unutarnjem dugu, kako bi se za iste utvrdio njihov status, a radi izmirenja ili isknjižavanja istih i istinitog i fer iskazivanja kratkoročnih obveza.

4.12 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze na dan 31.12.2010. godine iskazane su u ukupnom iznosu od 43.575.960 KM, a sastoje se od:

1. dugoročnog kredita kod Investicione banke za adaptacije osnovnih škola 367.580 KM,
2. dugoročnog kredita OPEC Fonda za izgradnju i adaptaciju srednjih škola 4.108.253 KM
3. kredit MMF- a 5.383.243 KM, i

33.716.883 KM obveza od čega se 15.537.660 KM odnosi na sredstava kredita Saudijskog fonda za razvoj- za financiranje dijela Projekta dovršetka i opremanje tri bolnice i 18.179.223 KM na kreditna sredstava Export-import banke Republike Koreje za Projekt modernizacije bolnica- II faza.

Skupština je odlukama od 20.04.2010. i 21.07.2010. godine prihvatila kreditno zaduženje Županije po kreditu Saudijskog Fonda za razvoj modernizacije zdravstvenih ustanova na području Županije (10.550.000 USD), te je ovlašten ministar financija za potpisivanje ugovora o kreditu između Razvojne banke FBiH i

Županije. Dana, 26.08.2010. godine između Razvojne banke FBiH i Županije (krajnji korisnik) zaključen je ugovor o kreditu kojim je regulirano povlačenje, korištenje i otplata kredita odobrenog Dužniku iz sredstava kredita Saudijskog fonda za razvoj, za financiranje dijela Projekta dovršetka i opremanje tri bolnice (regionalni medicinski centar „Dr. Safet Mujić“ Mostar, Opća bolnica Konjic i Klinička bolnica Mostar). Ovim ugovorom regulirano je da Dužnik preuzima obvezu korištenja i otplate kredita prema otplatnom planu Banke. Rok vraćanja kredita je 25 godina, sa grejs periodom od 5 godina, kamatnom stopom od 2,5 % i otplatom u jednakim polugodišnjim glavnica u periodu od 2014.- 2034. godine.

Također je Odlukom Skupštine od 20.04.2010. godine prihvaćeno kreditno zaduženje Županije po kreditu Export-import banke Republike Koreje za Projekt modernizacija bolnica- II faza (12.343.609 USD) i ovlašten je ministar financija za potpisivanje posebnog ugovora o prijenosu kreditnih sredstava po Projektu između Federalnog ministarstva financija i Županije. Dana, 30.04.2010. godine između Federacije BiH (subsidijarni zajmoprimac) i Županije (dužnik) zaključen je podugovor o zajmu kojim je regulirano da je subsidijarni zajmoprimac saglasan da dužniku proslijedi kreditna sredstava za nabavu medicinske opreme i rezervnih dijelova radi modernizacije zdravstvenih ustanova na području Županije. Rok vraćanja kredita je 22 godine, sa grejs periodom od 5 godina, kamatnom stopom od 1,5 %, naknada Banke 0,1 % jenokratno na iznos svake isplate po kreditu i otplatom u jednakim polugodišnjim anuitetima.

Na osnovu naprijed navedenih ugovora, a ne na temelju primljenih sredstava, Ministarstvo financija je u Glavnoj knjizi Riznice na 31.12.2010. godine evidentiralo dugoročne obveze u ukupnom iznosu 33.716.883 KM, što nije sukladno pravilima za priznavanje obveza. Obzirom da nisu ispunjeni uvjeti knjigovodstvenog priznavanja obveza iste su precejnjene za navedeni iznos na dan izvještavanja.

Tijekom revizije prezentirana su dva ugovora zaključena 14.03.2011. godine između Vlade Županije i Zavoda zdravstvenog osiguranja Županije i to: Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa za realizaciji kredita Saudijskog fonda za razvoj i Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa za realizaciju kredita Export import banke Republike Koreje. Navedenim ugovorima Zavod se obvezuje da će u cijelosti otplatiti kredit Saudijskog fonda i kredit Export-import banke Republike Koreje i to na način da će sredstava uplaćivati u proračun Županije, a Županija se obvezuje da će po naplati sredstava od Zavoda, ista doznačiti u proračun FBiH odnosno Razvojnoj banci. Ugovorima je definirano i da su „ugovorne strane suglasne da, ukoliko preuzete obveze po kreditu ugroze likvidnost Zavoda, isti će postupiti po članku 108. Zakona o zdravstvenom osiguranju i inicirati da Vlada Županije, pokrije nastali gubitak iz proračuna Županije“.

U knjigovodstvenim evidencijama priznate su dugoročne obveze samo na bazi sklopljenih ugovora o preuzimanju obveza povrata kredita. Kao garancija povrata izadate su mjenice. Dakle, korisnik kredita nije Vlada Županije, ali je dužnik i garant povrata. Sklapanje ugovora u računovodstvenom smislu odnosi se na fazu u procesu stvaranja obveza, ali ne i računovodstvenog priznavanja istih, ali postoji obveza Vlade Županije da će ispuniti ugovorene obveze. Prema Uredbi o računovodstvu u FBiH (Službene novine FBiH broj 10/07) i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH (Sl. novine broj 15/07) čije odredbe ste dužni provoditi, člankom 12. Uredbe propisana je obveza vođenja pomoćnih knjiga u kojoj je i knjiga duga. Dakle računovodstvo mora imati podatke o preuzetim obavezama u ime drugih i to može iskazivati u vanbilansnoj evidenciji i voditi pomoćne evidencije o preuzetim obavezama po dugu. Na osnovu te evidencije i otplatnog plana, sukladno ugovoru, planiraju se obveze po tim kreditima u tekućoj godini u kojoj obveza dopijeva, a plaćena obveza u ime drugog unosi se u glavnu knjigu riznice i shodno ugovoru iskazuju potraživanja od korisnika kredita.

Pored navedenih propisa upućujemo na Uputstvo o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi riznice (Službene novine FBiH broj 69/06 i 2/11). Uputstvo se odnosi na Federaciju BiH, a prema Zakonu o riznici (članak 30 stav 3), ministarstvo financija je ovlašteno da propisuje procedure o uplatama i isplatama sredstava sa JRR. Pored navedenog ministarstvo financija svakog proračunskog korisnika može ukoliko ima potrebe da uredi svoje specifičnosti, ali sukladno sa propisima koje smo naprijed naveli.

Potrebno je dugoročne obveze temeljem ugovora o korištenju sredstava Saudijskog fonda za razvoj i Export- import banke Republike Koreje evidentirati sukladno odredbama Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga Federacije BiH u Glavnoj knjizi Riznice (Službene novine FBiH broj 69/06 i 02/11).

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Ured predsjednika Vlade Hercegovačko-neretvanske županije/kantona je u prilogu akta broj: 14-1-16-490-11/11 od 06.05.2011. godine dostavio komentare na Nacrt Izvješća o provedenoj reviziji finansijskih izvješća proračuna za 2010. godinu i to: MUP-a, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa, Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša i Ministarstva prometa i veza.

Ministarstvo financija je dalo komentar, odnosno pojašnjenja vezano za date kvalifikacije u Nacrtu Izvješća. Nije dostavljen ni jedan dokaz koji bi uticao na izmjenu osnova za izražavanje mišljenja.

Napominjemo da su tačke osnova za izražavanje mišljenja na koje dajete obrazloženja u svezi planiranja i izvršenja proračuna; iskazivanja rashoda iz 2009. godine, neevidentinja obveza iz 2010. godine i priznavanje dugoročnih obveza, detaljno obrazložene u točkama 4.3., 4.5.2. , 4.5.3. i 4.12. Izvješća.

Kada je pitanju planiranje i izvršenje proračuna navodimo da se isto trebalo vršiti sukladno članku 3., 17., 25., 26. i 35. Zakona o proračunima u FBiH, obzirom da su ministarstva i drugi proračunski korisnici odgovorni za zakonitost, svrsishodnost, efikasnost i za ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.

U svezi komentara na tačke osnova za izražavanje mišljenja (pod 4. i 5.) za evidentiranje odnosno neevidentiranje obveza u periodu u kojem su i nastale napominjemo da isto nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH kojim je propisano da se obveze priznaju po načelu modificiranog nastanka događaja.

Vezano za komentar za neevidentirane obveze iz 2010. godine u iznosu od 1.283.580 KM, navodimo da su iste nastale temeljem ispostavljenih faktura/situacija u 2010. godini, a odnose se na: Upravu za ceste- izdaci za rekonstrukciju i održavanje cesta (1.017.154 KM), Ministarstvo zdravstva- izgradnja Doma u Stocu i obveze prema centrima za socijalni rad na ime refundacije troškova pregleda za ostvarivanje prava iz osnova socijalne zaštite (113.861 KM) i Ministarstvo prosvjete- izdaci za smještaj studenata u Studentski centar Sarajevo (152.565 KM).

Naime, člankom 55. Zakona o proračunima u FBiH propisano je „da su svi ministri i rukovodioci proračunskih organa i tijela odgovorni za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava uključujući proračunske korisnike i potrošačke jedinice, odnosno proračunske organe i tijela koji spadaju u njihovu nadležnost“. Nadalje, članovima 57. i 59. Zakona o proračunima u FBiH propisao je da se proračunsko računovodstvo zasniva na načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te da se priznavanje rashoda i izdataka provodi na načelu modificiranog nastanka događaja tj. u periodu kada je obveza nastala za plaćanje.

Međutim iz Vašeg komentara vezanog za osporavanje potvrđivanja osnovanosti iskazanih dugoročnih obveza za kredite namjenjene za opremanje bolnica očito je da postoje i dalje suštinske razlike zbog čega smo u tački 4.12. Izvješća dodatno obrazložili naše razloge radi čega mislimo da se te obaveze ne mogu iskazivati u Glavnoj knjizi riznice kao i propise na osnovu kojih smo to zaključili.

Ostali komentari i obrazloženja data na Nacrt Izvješća su sa dužnom pažnjom razmotreni i oni koje smo smatrali opravdanim i za koje je dostavljena dokumentacija inkorporirani su u Konačno Izvješće o reviziji finansijskih izvješća za 2010. godinu.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:

Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Vođa tima:

Esma Muslić, dipl. oec.

Članovi tima:

Mujesira Cocalić, dipl. oec.

Vildana Šahbegović, dipl. oec.